

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

SUD BOSNE I HERCEGOVINE
СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Predmet br: S1 1 K 026747 19 Krž

Dana: 11.11.2019. godine

Apelaciono vijeće u sastavu: sudija Mirko Božović, predsjednik vijeća
sudija Tihomir Lukes, član
sudija Amela Huskić, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
MIĆE JURIŠIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Izet Odobašić

Branilac optuženog Miće Jurišića:

Advokat Svetozar V. Davidović

SADRŽAJ

IZREKA PRESUDE	4
OBRAZLOŽENJE	5
I. TOK POSTUPKA	5
A. PRVOSTEPENA PRESUDA	5
B. ŽALBE I ODGOVORI	6
C. SJEDNICA APELACIONOG VIJEĆA	7
II. OPĆA RAZMATRANJA	8
III. BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA.....	9
A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI	9
1. BITNA POVREDA ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV	
1. TAČKA D) ZKP BIH	10
(a) Žalbeni navodi odbrane	10
(b) Odluka Apelacionog vijeća	11
2. BITNA POVREDA ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV	
1. TAČKA I) ZKP BIH	13
(a) Žalbeni navodi odbrane	13
(b) Odluka Apelacionog vijeća	14
3. BITNA POVREDA ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV	
1. TAČKA K) ZKP BiH	15
(a) Žalbeni navodi odbrane	15
(i) Žalbeni navodi Tužilaštva	17
(b) Odluka Apelacionog vijeća	17
4. BITNA POVREDA ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV	
2. ZKP BIH.....	21
(a) Žalbeni navodi Tužilaštva	21
(b) Odluka Apelacionog vijeća	21

IV. POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE.....	22
A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI	22
B. ŽALBENI NAVODI	23
1. Žalba odbrane – osuđujući dio pobijane presude	23
2. Žalba Tužilaštva – oslobođajući dio pobijane presude	25
C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA	25
V. POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA.....	37
A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI	37
B. ŽALBENI NAVODI ODBRANE.....	38
C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA	39
VI. ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI.....	43
A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI	43
B. ŽALBENI NAVODI	44
1. Žalba Tužilaštva	44
2. Žalba odbrane	45
C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA	46

Broj: S1 1 K 026747 19 Krž
Sarajevo, 11.11.2019. godine

U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E !

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudija Mirka Božovića, kao predsjednika vijeća, te Tihomira Lukesa i Amele Huskić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Neire Tatlić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Miće Jurišića, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), d), e), f), i k), sve u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, a povodom žalbi Tužilaštva Bosne i Hercegovine i branioca optuženog Miće Jurišića, advokata Svetozara V. Davidovića, izjavljenim protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 026747 17 Kri od 08.04.2019. godine, nakon održane sjednice vijeća, dana 11.11.2019. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Izeta Odobašića, optuženog Miće Jurišića i njegovog branioca, advokata Svetozara V. Davidovića, na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, donio je sljedeću

P R E S U D U

Odbijaju se, kao neosnovane, žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine i žalba branioca optuženog Miće Jurišića, te **potvrđuje** presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 026747 17 Kri od 08.04.2019. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Prvostepenom presudom Suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud BiH), broj S1 1 K 026747 17 Kri od 08.04.2019. godine, optuženi Mićo Jurišić oglašen je krivim da je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ BiH), u vezi sa tačkom h) – progon, i to: radnjama opisanim pod tačkom 1. izreke presude u vezi sa tačkom a) - lišenje druge osobe života (ubistvo) istog člana KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. KZ BiH; radnjama opisanim pod tačkom 2. izreke presude u vezi sa tačkom a) - lišenje druge osobe života (ubistvo u pokušaju) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i članom 26. stav 1. KZ BiH; radnjama opisanim pod tačkom 3. izreke presude u vezi sa tačkom k) – druga nečovječna djela slične prirode KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH; radnjama opisanim pod tačkom 4. izreke presude u vezi sa tačkom k) – druga nečovječna djela slične prirode KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. KZ BiH; radnjama opisanim pod tačkom 5. izreke presude u vezi sa tačkom a) - lišenje druge osobe života (ubistvo) i k) – druga nečovječna djela slične prirode KZ BiH, istog člana KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. KZ BiH; pa ga je Sud, za navedeno krivično djelo, na osnovu člana 285. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP BiH), uz primjenu članova 39., 40., 42. i 48. KZ BiH, osudio na kaznu zatvora u trajanju od 11 (jedanaest) godina.

2. U skladu sa odredbom člana 56. KZ BiH optuženom Mići Jurišiću se u izrečenu kaznu uračunava vrijeme provedeno u pritvoru, i to počev od 22.11.2017. godine do 22.12.2017. godine.

3. Istrom presudom je optuženi Mićo Jurišić, na osnovu odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH, oslobođen od optužbe za radnje kojima bi počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. KZ BiH, i to:

Radnjama opisanim pod tačkom 1. oslobođajućeg dijela izreke presude

- tačka h) - progona bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po

međunarodnom pravu, a u vezi sa tačkom e) - zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH;

Radnjama opisanim pod tačkom 2. oslobođajućeg dijela izreke presude

- tačka h) - progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, a u vezi sa tačkom e) - zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH;

Radnjama opisanim pod tačkom 3. oslobođajućeg dijela izreke presude

- tačka h) - progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, u vezi sa tačkom a) - lišenje druge osobe života (ubistvo) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH;

4. Također, na osnovu člana 188. stav 4. i 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi je oslobođen dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, na osnovu odredbe člana 198. stav 2. i 3. ZKP BiH, a oštećeni su sa imovinskopravnim zahtjevima upućeni na parnicu.

B. ŽALBE I ODGOVORI

5. Protiv ove presude žalbe su uložili:

- Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Tužilaštvo), zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) i stav 2. ZKP BiH, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog staja iz člana 299. ZKP BiH, te zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji. Istovremeno, Tužilaštvo predlaže da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH (u daljem tekstu: Apelaciono vijeće) u skladu sa članom 315. stav 1. tačka b) i stav 2. ZKP BiH, djelimično ukine pobijanu presudu u dijelu koji se odnosi na tačku 6. izmijenjene optužnice, otvorit pretres na kojem će ponovo pozvati svjedoke i vještaka koji su već ranije saslušani, i optuženog Miću Jurišića oglasi krivim i osudi na kaznu zatvora u

dužem vremenskom trajanju, ili da preinači pobijanu presudu u pogledu odluke o krivičnoj sankciji, te optuženog osudi na kaznu zatvora u dužem vremenskom trajanju, u okviru zakonom određene kazne za predmetno krivično djelo.

- Advokat Svetozar V. Davidović, branilac optuženog Miće Jurišića, žalbu je izjavio zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačke d), i) i k), zbog povrede KZ BiH u vezi sa članom 298. stav 1. ZKP BiH, zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće žalbu uvaži i nakon provedenog postupka doneše presudu kojom se preinačava presuda Suda BiH, broj S1 1 K 026747 17 Kri od 08.04.2019. godine, te se optuženi Mićo Jurišić u cijelosti osloboodi odgovornosti po svim osuđujućim tačkama presude, ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

6. Tužilaštvo je dostavilo Sudu odgovor na žalbu branioca optuženog Miće Jurišića, uz prijedlog da Apelaciono vijeće žalbu branioca optuženog odbije kao neosnovanu, a da žalbu Tužilaštva uvaži i optuženog Miću Jurišića oglasi krivim i za tačku 3. oslobađajućeg dijela presude, te ga osudi na kaznu zatvora u dužem vremenskom trajanju.

C. SJEDNICA APELACIONOG VIJEĆA

7. Na sjednici Apelacionog vijeća, održanoj dana 11.11.2019. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, tužilac je ostao kod svega što je naveo u žalbi. Tvrdi da je došlo do bitne povrede odredaba krivičnog postupka prilikom donošenja oslobađajućeg dijela presude u tački 3., te da su u tom pogledu dokazi pogrešno ocijenjeni, kako pojedinačno, tako i u njihovoj ukupnosti. Tužilaštvo smatra da je nesporno dokazalo ovu tačku inkriminacije, pa stoga predlaže da se uvaži žalba i ukine presuda u ovom dijelu. U pogledu krivičnopravne sankcije ostaje kod ocjene iz žalbe, jer smatra da je Sud pogrešno cijenio određene okolnosti kao olakšavajuće okolnosti, kao i da je precijenio olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, dok otežavajućim okolnostima nije dao adekvatan značaj, te istovremeno određene okolnosti nije ni cijenio kao otežavajuće. Tužilac je posebno ukazao na činjenicu da je optuženi pokazao istrajnost i bezobzirnost prema žrtvama, kao i da se porodičnost i da nije osuđivan ne može cijeniti kao olakšavajuća okolnost. S obzirom na navedeno, tužilac smatra da izrečena krivičnopravna sankcija nije adekvatna da bi se postigla svrha kažnjavanja.

8. Branilac optuženog Jurišića je na sjednici istakao da je sve detaljno navedeno u

žalbi, te da će ukazati samo na najbitnije dijelove žalbe. Pri tome je istakao da Tužilaštvo nije podnijelo žalbu u odnosu na tačke 1. i 2. oslobađajućeg dijela presude. Također je naglasio da nema standarda nezakonitosti u radnjama optuženog, niti ima osnova za strožije kažnjavanje. Branilac je ukazao da se prvostepeno vijeće poziva na direktan umišljaj, a odbrana je negirala direktan umišljaj, te da su u presudi razlozi dati veoma uopćeno. Kada je u pitanju kazna zatvora od 11 godina, odbrana smatra da Sud nije pravilno cijenio činjenice, te ukazuje na članove 281. i 14. ZKP BiH. U tom pogledu je istakao da se svi dokazi moraju cijeniti sa jednakom pažnjom. Odbrana smatra da je u konkretnom slučaju trebalo primijeniti princip *in dubio pro reo*. Iz naprijed navedenih razloga, odbrana predlaže da se žalba uvaži u cijelosti, ali ako Sud utvrdi da postoji odgovornost optuženog da se razmotri i krivičnopravna sankcija, jer je prestrogo odmjerena.

9. Optuženi Mićo Jurišić se izjasnio da je u svemu saglasan sa svojim braniocem, te je dodao da ništa nije uradio od onoga što mu se stavlja na teret.

10. Tužilac je dao odgovor na žalbu odbrane, pri tome ističući da je Tužilaštvo ocijenilo da nema potrebe da se žali na tačke 1. i 2. oslobađajućeg dijela presude, te da su prihvatali argumentaciju Suda. Tužilaštvo smatra da su svi dokazi pravilno ocijenjeni u osuđujućem dijelu prvostepene presude, te da presuda sadrži argumente. Nadalje, Tužilaštvo smatra da nesporno iz dokaza proizlazi da je predmetno krivično djelo počinjeno sa direktnim umišljajem. Stepen odgovornosti jedino nije dovoljno cijenjen prilikom odmjeravanja sankcije. Također smatra da nema mjesta za primjenu principa *in dubio pro reo*, te da je ponuđeno dovoljno dokaza za osuđujući dio presude, kao i za tačku 3. oslobađajućeg dijela.

11. Nakon što jeispitalo pobijanu presudu u granicama istaknutih žalbenih prigovora, u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci, iz sljedećih razloga:

II. OPĆA RAZMATRANJA

12. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

13. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

14. U tom smislu, podnositelj žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak Suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

15. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednakoj kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnositelj žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude.

III. BITNE POVREDE ODREDBA KRIVIČNOG POSTUPKA

A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI

16. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP BiH.

17. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu prepostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu суду da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan uticaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

18. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su nabrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH. Ukoliko bi žalbeno vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.

19. Za razliku od absolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja

presude, nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

20. U odnosu na navode da je povreda odredaba krivičnog postupka mogla imati negativan uticaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnositelj žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda hipotetički mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će žalbeno vijeće zaključiti da se bitna povreda odredaba krivičnog postupka desila samo ako podnositelj žalbe pokaže da je ona suštinske prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno uticala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada žalbeno vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda, bez obzira na povredu postupka takve prirode, žalbeno vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije povrijeđen.

1. BITNA POVREDA ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV 1. TAČKA D) ZKP BIH

(a) Žalbeni navodi odbrane

21. Odbrana u žalbi ističe da je došlo do povrede prava na odbranu, odnosno da je odbrani uskraćeno pravo da se kvalitetno pripremi za završno izlaganje, a iz razloga što im Sud nije pravovremeno dostavio audio snimke za jedan određeni broj pretresa.

22. Prema navodima odbrane do navedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka je također došlo jer je prvostepeno vijeće paušalno, neargumentovano, bez dovoljno razloga i razumijevanja odlučilo da ne povjeruje iskazu svjedoka Ismeta Karupovića, pri tome ističući da razlog za takav stav Suda ne može biti to što ovaj svjedok nije mogao biti podvrgnut direktnom i unakrsnom ispitivanju, te je odbrani nejasno da Sud samo navodi da taj iskaz negira druga dva iskaza, a posebno joj je čudno da Sud zaključuje da je svjedok Karupović kritične prilike bio u grupi sa srpskom vojskom i Mićom, odnosno da je bio pripadnik VRS, te je potpuno nejasan stav Suda zašto bi zbog toga ovaj svjedok bio motivisan za nekakvo umanjenje vlastite krivične odgovornosti, kao i odgovornosti optuženog, a posebno je čudno što Sud tvrdi da je ovaj svjedok bio zajedno sa Mićom u grupi, kada ovaj svjedok u svojoj izjavi apsolutno negira da je optuženi bio u kritično vrijeme i na kritičnom mjestu uopće, te je odbrani posebno čudan i zaključak zašto bi

taj svjedok pokušao umanjiti čak i navodnu odgovornost optuženog. Iz navedenih razloga, odbrana smatra da je povrijeđeno pravo na odbranu optuženog, odnosno da je Sud propustio dati naročitu ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, čime je postupio suprotno odredbi člana 281. stav 2. ZKP BiH, a u vezi sa članom 290. stav 7. ZKP BiH.

23. U istom kontekstu odbrana vidi i svjedočenje svjedoka S-6, ističući da je svjedok na glavnem pretresu promijenila svoj iskaz u odnosu na onaj koji je dala Državnoj agenciji za istrage i zaštitu (u daljem tekstu: SIPA), dana 05.09.2008. godine. Naime, prvobitno u iskazu od 05.09.2008. godine, svjedok nije navela da je vidjela ubistvo svog sina, čak šta više, navela je da je tek sutradan saznala da joj je sin ubijen, dok na glavnem pretresu, svjedok mijenja svoj iskaz navodeći da je kroz prozor jedne kuće vidjela kako joj optuženi ubija sina. Odbrana smatra da strah svjedoka u trenutku davanja prvog iskaza ne može biti dovoljan razlog da se povjeruje izmijenjenom iskazu sa glavnog pretresa. Nadalje, odbrana smatra da je prvostepeno vijeće neargumentovano, paušalno, diskriminatorski i arbitrazno zauzelo svoj stav, odnosno, nije dovoljno jasno obrazložilo situaciju oprečnosti izjava ovog svjedoka. Kada se sluša audio snimak ispitivanja svjedoka S-6 sa glavnog pretresa od dana 19.11.2018. godine, prema mišljenju odbrane, uočava se čudna izjava ovog svjedoka koja počinje na mjestu audio snimka od 30 minuta i 28 sekundi, gdje svjedok navodi, između ostalog, ako ga nije on ubio, onda Mićo mora znati ko je to uradio, odnosno, neka kaže ko jeste. Prvostepeno vijeće ovaj dio izjave svjedoka uopće ne komentariše, ali je, kako navodi branilac, očigledno da ovaj dio iskaza dovodi u sumnju pitanje da li je optuženi zaista izvršio ubistvo njenog sina, a cijeneći da je ovaj svjedok zainteresovan da neko mora odgovarati za to ubistvo. Također je za odbranu čudno izlaganje ovog svjedoka u istrazi, gdje je izjavila da nije vidjela ko je ubio njenog sina i čudno je njen poziv na strah, ako se ima u vidu da je izjava data u njenoj kući pred ovlaštenim licima SIPA-e i koja izjava predstavlja, tokom istrage, strogu tajnu. Posebno je za odbranu interesantna činjenica da svjedokinja S-6 nikada nekome drugom nije pričala o činjenici da je navodno Mićo Jurišić ubio njenog sina, odnosno, o tome niko od drugih svjedoka nije svjedočio, što također ukazuje na pojavu tendencioznog svjedočenja u pravcu kako je ona navela da bilo ko odgovara.

(b) Odluka Apelacionog vijeća

24. Odredba člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH propisuje da će bitna povreda odredaba krivičnog postupka postojati u slučaju ako je povrijeđeno pravo na odbranu

optuženog. Ovo podrazumijeva da nisu primijenjena ili su nepravilno primijenjena pravila postupka na štetu optuženog na način da mu je uskraćeno pravo na odbranu.

25. Prije svega, Apelaciono vijeće smatra da svaka povreda procesne norme na štetu optuženog ima značenje da je povrijeđeno njegovo pravo na odbranu zagarantovano kako odredbama ZKP BiH, tako i međunarodnim aktima, te je u tom smislu razmotrilo žalbene prigovore odbrane koje je istakla u žalbi.

26. U tom smislu, ovo Vijeće nalazi da se prvostepeno vijeće prilikom vođenja glavnog pretresa, kao i pri ocjeni dokaza, rukovodilo principom zakonitosti i potrebom da niko nevin ne bude osuđen, te da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim krivičnim zakonom.

27. Apelaciono vijeće smatra da je prvostepeno vijeće u najboljem položaju da ocijeni vjerodostojnost svjedoka, što je ono i učinilo u slučaju svjedoka Ismeta Karupovića i S-6, kao i svih drugih svjedoka, te je u vezi s tim dalo adekvatne i dostatne razloge.

28. Činjenica da prvostepeno vijeće nije ocijenilo dokaze na način koji je odgovarao odbrani, ne čini prvostepenu presudu manjkavom i nepotpunom, već jasnom i koncentrisanom na bitne elemente krivičnog djela za koje se optuženom i sudi. Također, ukoliko je prvostepeno vijeće našlo utvrđenim činjenice koje idu na štetu optuženog, odnosno koje upućuju na zaključak o dokazanosti optužbe, sama po sebi nije osnov za zaključak o različitom tretmanu stranaka u postupku.

29. Stoga, Apelaciono vijeće zaključuje da pobijana presuda sadrži valjanu ocjenu vjerodostojnosti iskaza svjedoka, pa i onih protivrječnih, te da u tom pogledu nije došlo do povrede prava na odbranu.

30. Kada je u pitanju prigovor vezano za dostavljanje audio zapisa sa glavnog pretresa odbrani, Apelaciono vijeće je imalo u vidu ne samo odredbe člana 253. ZKP BiH, nego i druge odredbe ZKP BiH, kao npr. član 155. ZKP BiH, te nalazi da zapisnik sa pretresa ne mora biti vođen u obliku pisanog zapisnika, nego da se može vršiti audio ili audio-vizuelno snimanje. U konkretnom slučaju, cijeli tok prvostepenog postupka je sniman na audio i video zapis. Takav zapis su stranke i branilac imali pravo i mogućnost da pregledaju i dobiju CD.

31. Naime, jasno se u odredbi člana 253. stav 1. ZKP BiH navodi da „*prjepis preduzete*

radnje će se na opravdan zahtjev stranaka i branjoca dostaviti strankama i branjocu najkasnije u roku od tri dana od preduzete radnje na glavnom pretresu”, što znači da je branilac trebao blagovremeno podnijeti zahtjev Sudu za dostavu audio snimaka koji su mu bili potrebni za pripremanje završne riječi, pa bi Sud razmotrio podneseni zahtjev i postupio po istom, kao što je to učinio sa zahtjevom od 22.04.2019. godine. Braniočev propust da podnese zahtjev ne može predstavljati povredu prava na odbranu, pa se stoga ovaj žalbeni prigovor odbija kao neosnovan.

32. Apelaciono vijeće neće na ovom mjestu davati detaljnije obrazloženje u pogledu povrede prava na odbranu, s obzirom da se ovaj prigovor prožima i kroz druge istaknute prigovore, te će Vijeće u nastavku teksta dati dodatnu argumentaciju i u odnosu na navedene žalbene prigovore i navode, a posebno u dijelu koji se odnosi na navodno pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

33. Apelaciono vijeće je razmatrajući naprijed navedene žalbene prigovore branjoca optuženog, koji se odnose na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH, iste našlo neosnovanim, iz razloga što žalbom nije osnovano ukazano da je u prvostepenom postupku došlo do kršenja odredaba procesnog zakona, niti da je donijeta nepravilna presuda.

2. BITNA POVREDA ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV 1. TAČKA I) ZKP BIH

(a) Žalbeni navodi odbrane

34. Branitelj optuženog Miće Jurišića u žalbi navodi da se zapisnik SIPA-e, broj 17-11/3-04-2-44-141/06 od 15.05.2006. godine, u kojem je sadržana izjava svjedoka Hasana Osmanovića, a koji je u međuvremenu umro, pročitan na glavnom pretresu, iako je odbrana prigovarala da je nezakonit dokaz i da se ne može koristiti u ovom postupku protiv optuženog Miće Jurišića. U tom pogledu, branilac se pozvao na odredbu člana 152. stav 1. ZKP BiH, istovremeno ističući da je u uvodnom dijelu zapisnika bilo nužno nавести da se istraga vodi protiv osumnjičenog Miće Jurišića za konkretno krivično djelo, a što je u zapisniku izostalo. Također je ukazano da zbog smrti navedenog svjedoka odbrana nije imala priliku da ga unakrsno ispita.

(b) Odluka Apelacionog vijeća

35. Član 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH propisuje da bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ZKP BiH ne može zasnovati. Naime, prema navedenoj zakonskoj odredbi dovoljno je da bude korišten nevaljani dokaz za donošenje presude, pa da se izvede zaključak o tome, da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz ove tačke.

36. Treba imati u vidu da nema posebnih formalnih pravila za ocjenu zakonitosti pojedinih, tačno određenih dokaza, nego Sud, u smislu člana 10. ZKP BiH, cijeni zakonitost svakog pojedinačnog dokaza prema okolnostima konkretnog slučaja.

37. Da je prvostepeno vijeće vodilo računa o prigovorima odbrane sa glavnog pretresa, te iste cijenilo i dalo svoje mišljenje o njima u presudi, jasno se vidi iz obrazloženja presude, gdje se u pogledu prigovora zakonitosti navodi da se u uvodnom dijelu zapisnika o saslušanju svjedoka navodi da je isti sastavljen „na okolnosti ubistva i ranjavanja civila u naselju Čarakovo, općina Prijedor, i drugih dešavanja, tokom 1992. godine od strane VRS i policije iz Prijedora“. Potom se navodi da iz sadržaja zapisnika jasno proizilazi da svjedok iznosi svoja saznanja na okolnosti krivičnopravnog događaja koje se optuženom stavlja na teret tačkom 4. izmijenjene optužnice (pokušaj ubistva grupe civila Muslimana i Roma iz naselja Hambarine, općina Prijedor, među kojima je bio i Hasan Osmanović, na lokaciji zvanoj Šumarak Gaj oko polovine mjeseca jula 1992. godine). Stoga je prvostepeno vijeće zaključilo da okolnosti na koje se ovaj svjedok saslušavao, a koje su izričito navedene u ovom dijelu, jesu upravo okolnosti koje su se optuženom, kao pripadniku rezervnog sastava Policijske stanice Tukovi koja je bila u sastavu Stanice javne bezbjednosti Prijedor, stavlja na teret. Naime, te okolnosti, a što je i naznačeno u uvodnom dijelu Zapisnika o saslušanju svjedoka Hasana Osmanovića, jesu okolnosti ubistva, ranjavanje i druge inkriminisane radnje u naseljima na području općine Prijedor tokom 1992. godine od strane VRS i policije iz Prijedora. Slijedom navedenog, prvostepeno vijeće nalazi da se iz zapisnika o saslušanju svjedoka Hasana Osmanovića može identificirati o kojem se krivičnom predmetu radi, odnosno da su u pitanju događaji koji su se optuženom stavljeni na teret u ovom krivičnom postupku, iz kog razloga nije uvažilo ovakav prigovor branioca, te je isti odbilo kao neosnovan.

38. Cijeneći naprijed navedeni žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće također isti nalazi

neosnovanim, iz razloga što navedeni zapisnik po svom sadržaju zadovoljava sve uvjete koji su propisani u članu 152. stav 1. ZKP BiH, a činjenica da u uvodnom dijelu zapisnika ne stoji da se krivični postupak vodi protiv optuženog Miće Jurišića, nije relevantna u pogledu ocjene zakonitosti istog, jer je svjedok ispitivan na opće okolnosti o događajima u Prijedoru u periodu od aprila do septembra 1992. godine, te je svjedok u tim okvirima spomenuo i Miću Jurišića i njegove radnje, što je potom dovelo i do krivičnog gonjenja i procesuiranja optuženog Miće Jurišića.

39. Nadalje, prigovor odbrane da nije bila u prilici unakrsno ispitati svjedoka Hasana Osmanovića, također ovo Vijeće nalazi neosnovanim, s obzirom da se radi o specifičnoj situaciji koja je jasno predviđena zakonom, i to u odredbi člana 273. stav 2. ZKP BiH. Naime, navedeni svjedok je u međuvremenu preminuo, te je iz tog razloga njegovo svjedočenje na glavnem pretresu postalo nemoguće. U takvoj procesnoj situaciji, prvostepeno vijeće je pravilno postupilo kada je dozvolilo da se njegov iskaz iz istrage pročita na glavnem pretresu, a odbrani je pružena mogućnost da iznese pitanja koja bi postavila svjedoku da je svjedočio pred ovim Sudom, te na taj način nije postupljeno protivno zakonu, niti je odbrani uskraćeno bilo koje pravo koje joj po zakonu pripada, niti se pobijana presuda zasniva na nezakonitom dokazu.

40. Na osnovu svega naprijed navedenog, Apelaciono vijeće zaključuje da korištenjem dokaza, koji je sporan za odbranu, nisu povrijeđena prava osoba koje učestvuju u krivičnom postupku, niti su na taj način učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH, pa se shodno tome žalbeni prigovori odbrane ukazuju neosnovanim.

3. BITNA POVREDA ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV 1. TAČKA K) ZKP BiH

(a) Žalbeni navodi odbrane

41. Vezano za nerazumljivost prvostepene presude, te protivrječnost samoj sebi ili razlozima iste, odbrana je žalbom ukazala da se na stranici 2. prvostepene presude, u činjeničnom opisu radnje izvršenja navodi: „*što je: u vremenskom periodu od mjeseca maja pa do septembra 1992. godine*“, sa komentarom odbrane da ako se radi o vremenu do septembra, tada bi to značilo da je krajnji rok navedenih radnji izvršenja 31.08.1992.

godine. Na stranici 5. prvostepene presude u pravnom opisu krivičnog djela navodi se: „*dakle, od mjeseca maja do augusta 1992. godine*“, a što bi gramatičkim i logičkim tumačenjem trebalo značiti do 31.07.1992. godine. Ovakvo postavljanje vremenskog odnosa radnje izvršenja u činjeničnom opisu u odnosu na pravni opis krivičnog djela, prema mišljenju odbrane, dovodi do nerazumljivosti svih tačaka činjeničnog dijela opisa radnji izvršenja, gdje se na stranici 3. u tački 3. izreke presude govori da se navodna radnja izvršenja dogodila sredinom mjeseca augusta 1992. godine, što ne bi bilo moguće ako se prema pravnom opisu krivičnog djela sve navodne radnje izvršenja dovršavaju do 31.07.1992. godine.

42. U tački 3. izreke presude na završetku navodne radnje izvršenja se kaže: „*a odatle su projerani u pravcu Tukova na području pod kontrolom Armije BiH*“. Prema stavu odbrane uopće nije jasno pitanje lokacije područja pod kontrolom Armije BiH, jer je evidentno da su mjesto Tukovi bili pod kontrolom Vojske i policije Republike Srpske. Čitajući izmijenjenu optužnicu Tužilaštva u pravnom opisu iste na stranici 5., između ostalog, navodi se: „*počinio i pomagao progon...*“, dok tu radnju prvostepeno vijeće kvalifikuje na drugi način i na stranici 5. izreke navodi: „*počinio je i učestvovao u progonu...*“.

43. Kako odbrana ističe, pitanje razumljivosti prvostepene presude je upitno i iz drugih razloga, pa se u tom smislu na stranici 64. obrazloženja pod tačkom 227. navodi da je u petu desne noge pogoden Hajrudin Osmanović, iako je evidentno da bi se moglo raditi o Hasanu Osmanoviću. Isto tako, na stranici 65. obrazloženja pod tačkom 231. se navodi da je prilikom bježanja ranjen Hasan Omerović, pa se postavlja pitanje koje lice je zaista ranjeno, da li je to Hajrudin Osmanović ili je Hasan Omerović, ili je Hasan Osmanović. Na stranici 69. obrazloženja prvostepene presude pod tačkom 245. navodi se da je dokazana krivica optuženog za radnje u tački 5. izreke presude, a što je nejasno, jer tačka 5. izreke presude je komentarisana tek na toj stranici pod tačkama od 246 do tačke 256.

44. U žalbi se dalje navodi da prema stavu sudske prakse i prema općim postulatima krivičnog postupka, svaka sudska odluka mora biti potpuno jasna, nedvosmislena, kako u pravnom, tako i u gramatičkom, a tako i u logičkom smislu, a jasna mora biti ne samo pravnicima, nego i licima koja nemaju pravničko obrazovanje i znanje, tj. laicima, a prema mišljenju odbrane je očigledno da ova presuda ne zadovoljava takve standarde.

(i) Žalbeni navodi Tužilaštva

45. Tužilaštvo smatra da je obrazloženje Suda u odnosu na tačku 6. optužnice, odnosno tačku 3. oslobođajućeg dijela presude, kontradiktorno, neosnovano i paušalno, a čime je Sud počinio povredu odredbe krivičnog postupka jer u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, niti presuda sadrži pravilnu primjenu odredbe člana 281. ZKP BiH u vezi sa članom 15. istog zakona.

46. Tužilaštvo ističe da uzimajući u obzir nalaz i mišljenje vještaka sudske medicine, kao i izjave svjedoka Midhata Behlića i Ermine Jaskić, koji su bili ključni svjedoci prilikom ubistva Aziza Behlića, kao i ostalih svjedoka koji su potvrdili da se u inkriminisano vrijeme na tom području nalazio optuženi Mićo Jurišić sa Dragom Tintorom i još nekim neidentificiranim srpskim vojnicima, Sud je na nesumnjiv način trebao izvesti zaključak, odnosno van razumne sumnje utvrditi, da je optuženi Mićo Jurišić ubio civila Aziza Behlića, a ne se oslanjati isključivo na izjavu zaštićenog svjedoka S-10, zanemarivši na taj način izjave ostalih svjedoka koji su bili prisutni navedenom događaju i koji su vidjeli ubistvo.

(b) Odluka Apelacionog vijeća

47. Apsolutno bitna povreda odredaba krivičnog postupka u skladu sa članom 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH postoji kada prvostepena presuda, kao formalni sudski akt, sadrži određene nedostatke u izreci i obrazloženju, koji su po svojoj prirodi takvi, da onemogućavaju ispitivanje njene zakonitosti i pravilnosti. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka u smislu ove tačke postoji i u slučaju ako prvostepena presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

48. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize izreke pobijane presude, Apelaciono vijeće je ocijenilo da je ona dovoljno jasna i razumljiva, te da joj razlozi iz obrazloženja nisu protivrječni. Ovo Vijeće ocjenjuje da su forma i sadržaj presude u skladu sa odredbama procesnog zakona, te da ni u tom pogledu nije bilo kršenja zakona.

49. U tom smislu, bitno je istaći da su činjenični opisi iz izreke pobijane presude u dovoljnoj mjeri jasni, određeni i potpuni, te da sadrže činjenice i okolnosti koje predstavljaju bitne elemente krivičnih djela za koja je optuženi u prvostepenom postupku oglašen krivim. Također, dokazi Tužilaštva u cijelosti dokazuju da je predmetno krivično djelo počinjeno na način, u vrijeme i na mjestu, kako je navedeno u izreci pobijane

presude, te prвostepeno vijeće u svom obrazloženju daje logične i dostatne razloge za svoju odluku.

50. Naime, kada je u pitanju prigovor odbrane vezano za vremenski okvir inkriminacija, Apelaciono vijeće nalazi da vrijeme izvršenja krivičnog djela jeste relevantna činjenica koja se dokazuje u krivičnom postupku, ali bi bilo od presudnog značaja jedino u slučaju primjene instituta zastare. Međutim, s obzirom da se radi o krivičnom djelu iz glave XVII KZ BiH, odnosno krivičnim djelima protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, ista ne podliježu zastarijevanju krivičnog gonjenja i izvršenju kazne. Također vrijeme izvršenja krivičnog djela bi eventualno bilo potrebno posebno cijeniti prilikom dokazivanja alibija optuženog, sto u konkretnom slučaju nije bilo sporno u pogledu pojedinačnih inkriminacija.

51. Dakle, Apelaciono vijeće nalazi da se izreke pobijane presude jasno vidi da je krivično djelo počinjeno u periodu od mjeseca maja pa do septembra 1992. godine, a sto proizilazi i iz pojedinačnih inkriminacija za koje je optuženi oglašen krivim, pa se tako u tački 1. izreke pobijane presude navodi da je djelo počinjeno dana 23. jula 1992. godine, u tački 2. izreke pobijane presude se navodi polovina mjeseca jula 1992. godine, u tački 3. izreke pobijane presude se navodi sredina mjeseca augusta 1992. godine, u tački 4. izreke pobijane presude se navodi mjesec juli 1992. godine, te u tački 5. izreke pobijane presude se navodi mjesec juli 1992. godine.

52. Kada je u pitanju produženje vremenskog okvira u činjeničnom opisu djela i u pravnom opisu djela, na koje je ukazala odbrana optuženog, Apelaciono vijeće ističe da navedena nepodudarnost, u pravnom opisu djela, ni u kom slučaju ne predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, kako to neosnovano odbrana ukazuje. Naime, evidentno je da je trebalo stajati do kraja augusta 1992. godine, jer se u tom slučaju podrazumijevaju dešavanja i radnje optuženog sve do 31. augusta 1992. godine, ali treba imati u vidu da je u postupku utvrđeno da se širok i sistematičan napad na području općine Prijedor odvijao do kraja septembra 1992. godine, pa se stoga ukazuje neosnovanim i ovaj prigovor odbrane.

53. Također se ukazuje neosnovanim i prigovor odbrane da se razlikuje pravni opis iz optužnice i izreke presude, pa se tako u optužnici navodi: „*počinio je i pomagao progona nesrpskog civilnog stanovništa*“, a u izreci presude se navodi: „*počinio je i učestvovao u progonu nesrpskog civilnog stanovništa*“, jer Sud prilikom donošenja odluke nije vezan za

prijedlog tužioca u pogledu pravne ocjene djela, shodno odredbi člana 280. stav 2. ZKP BiH.

54. Nadalje, neosnovan je i prigovor odbrane kojim je odbrana dovodila u pitanje razumljivost pobijane presude, odnosno da se u obrazloženju presude spominje da je u petu desne noge pogođen Hajrudin Osmanović iako je evidentno da bi se moglo raditi o Hasanu Osmanoviću. Naime, za Apelaciono vijeće navedena pogreška prvostepenog vijeća nije od značaja koji joj pridaje odbrana, iz razloga što se iz izreke pobijane presude vidi da je u konkretnom slučaju ranjen Hasan Osmanović, a iz obrazloženja, odnosno iskaza svjedoka također proizilazi da je ranjen Hasan, a ne njegov brat Hajrudin, tako da ovo Vijeće nalazi da se radi o tehničkoj grešci koja nije dovela do bitne povrede odredaba krivičnog postupka, te da se iz konteksta može jasno zaključiti o kojem oštećenom licu se radi. Identičan je slučaj i sa prigovorom odbrane koji se odnosi na paragraf 245. pobijane presude, gdje se u zaključku prvostepenog vijeća navodi da je dokazana krivica optuženog Miće Jurišića za tačku 5. izreke presude, a u tom dijelu presude je obrazlagana tačka 4. izreke presude.

55. Tužilaštvo je u svojoj žalbi istaklo prigovor da pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, pri tome ukazujući na tačku 3. izreke oslobađajućeg dijela pobijane presude, koja se odnosi na lišavanje života civila Aziza Behlića.

56. S tim u vezi, Apelaciono vijeće nalazi da su u pobijanoj presudi dati razlozi o odlučnim činjenicama relevantnim za presuđivanje u ovoj krivičnopravnoj stvari, uz adekvatnu ocjenu dokaza, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti. Prvostepeno vijeće je dalo detaljno obrazloženje za svaku tačku izreke presude, na način da je iznijelo svoj stav u pogledu razloga koji su opredijelili Sud za donošenje odluke. Pobijana presuda sadrži razloge o odlučnim činjenicama, te ukazuje na dokaze koji su predstavljali osnov za odluku.

57. Potrebno je istaći da obrazloženje, koje je sastavni dio presude, ne treba da sadrži sve detalje i da daje odgovore na sva postavljena pitanja i iznesene argumente, s tim da obim obrazloženja uvijek zavisi od prirode odluke.¹ I pored toga, pobijana presuda se

¹ Vidi, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, odluke br. U 62/01 od 5. aprila 2002. godine i AP 352/04 od 23. marta 2005. godine; vidi, Evropski sud za ljudska prava, Ruiz Torija protiv Španije, presuda od 9. decembra 1994. godine, serija A broj 303-A, stav 29.

osvrnula na sva ključna pitanja pokrenuta na glavnom pretresu i u završnoj riječi, te iznijela svoj stav i dala razloge za svoju odluku.

58. Kada se govori o dokazivanju u krivičnom postupku, pojam možemo definisati kao procesnu radnju kojom se pomoću dokaza utvrđuju činjenice važne za pravilno presuđenje i to kako u pogledu utvrđivanja krivice, tako i u pogledu odmjeravanja odgovarajuće krivičnopravne sankcije.

59. Zakonodavac u pravilu ne propisuje kojim dokazima se dokazuje pojedina činjenica, niti određuje potrebnu kvalitetu dokaza. Ocjena dokaza prepuštena je slobodnoj ocjeni Suda koji postupa u konkretnom predmetu. Kada govorimo o slobodnoj ocjeni dokaza pri tome se naravno ne radi o potpunoj arbitarnosti u ocjeni dokaza, već se ona mora temeljiti na logičnosti, pravilima posebnosti pojedinih struka i određenoj životnoj zakonomjernosti uzroka i posljedica.

60. Imajući u vidu sve navedeno, Apelaciono vijeće nalazi da pobijana presuda sadrži razloge o odlučnim činjenicama, na osnovu kojih je ovo Vijeće moglo preispitati pobijanu presudu. Kako je već naprijed rečeno, pobijana presuda sadrži pravilno i detaljno obrazloženje za svaku odlučnu činjenicu, pa tako i za činjenice vezane za ubistvo civila Aziza Behlića, te takvu argumentaciju u cijelosti prihvata i ovo Vijeće. Naime, pravilno je u pobijanoj presudi utvrđeno da u pogledu ove inkriminacije, izvedeni dokazi od strane Tužilaštva po svom sadržaju i kvaliteti nemaju potrebnu snagu uvjerljivosti da bi prvostepeno vijeće moglo van razmne sumnje zaključiti da je optuženi Mićo Jurišić počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, što je dovelo do oslobađajuće presude.

61. Detaljniju raspravu o žalbenim prigovorima koji se odnose na ocjenu dokaza, ovo Vijeće će izložiti u nastavku teksta, u dijelu koji se odnosi na navodno pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

62. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi da žalbe branioca optuženog i Tužilaštva nisu osnovano ukazale da je pobijana presuda nepravilna i nezakonita, te shodno tome ovo Vijeće zaključuje da prvostepeno vijeće nije povrijedilo odredbu člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, kako se to neosnovano navodi u izjavljenim žalbama.

4. BITNA POVREDA ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ
ČLANA 297. STAV 2. ZKP BIH

(a) Žalbeni navodi Tužilaštva

63. Tužilaštvo smatra da je obrazloženje Suda u odnosu na tačku 6. optužnice, odnosno tačku 3. oslobođajućeg dijela presude, kontradiktorno, neosnovano i paušalno, a čime je Sud počinio povredu odredbe krivičnog postupka jer u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, niti presuda sadrži pravilnu primjenu odredbe člana 281. ZKP BiH u vezi sa članom 15. istog zakona.

(b) Odluka Apelacionog vijeća

64. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, odnosno relativno bitna povreda, postoji ako Sud za vrijeme pripremanja glavnog pretresa ili u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ZKP BiH, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

65. Kada je u pitanju relativno bitna povreda odredaba krivičnog postupka potrebno je da se žalbom ukazuje ne samo na radnje i propuste u kojima se ogleda neprimjenjivanje ili nepravilno primjenjivanje određene odredbe procesnog zakona, nego i da se žalbom ukazuje i u kom smislu i zbog čega je to bilo ili moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude. U protivnom, ispitivanje o tome da li je učinjena relativno bitna povreda odredaba krivičnog postupka bi se pretvorilo u ispitivanje po službenoj dužnosti.

66. Treba napomenuti da je prvostepeno vijeće prilikom donošenja pobijane presude uzelo u obzir sve dokaze provedene na glavnom pretresu upuštajući se u njihovu detaljniju analizu u onoj mjeri koliko je to relevantno za donošenje konačne odluke o krivici optuženog Miće Jurišića, shodno odredbama člana 281. ZKP BiH. Prvostepeno vijeće je postupilo na ovaj način svjesno činjenice da eventualna detaljnija analiza dokaza, u krajnjoj liniji, ne bi uticala na konačno utvrđeno činjenično stanje i zaključke do kojih je vijeće došlo na temelju dokaza, čiju je detaljniju ocjenu dalo u presudi, a sve u smislu člana 15. ZKP BiH koji predviđa princip slobodne ocjene dokaza, bez formalnih

ograničenja i bez posebnih dokaznih pravila.

67. Prvostepeno vijeće je, u dijelu pobijane presude koji se odnosi na opću ocjenu dokaza, valjano obrazložilo svoju odluku u pogledu prihvatljivosti dokaza, dok je detaljnije razloge o tome, kao i ocjenu njihovog kredibiliteta i osnovanosti, te vjerodostojnosti i dokazne snage provedenih dokaza, iznijelo kroz obrazlaganje pojedinih tačaka optuženja i njihovoj dokazanosti ili nedokazanosti.

68. U tom smislu ovo Vijeće nalazi da žalba Tužilaštva nije uspješno dokazala da je prvostepeno vijeće uslijed propusta, na koje žalba ukazuje, donijelo nezakonitu i nepravilnu presudu.

69. Tokom glavnog pretresa prvostepeno vijeće nije počinilo povredu zakona koja bi imala karakter bitne povrede odredaba krivičnog postupka u smislu odredbe člana 297. stav 2. ZKP BiH, niti pobijana presuda sadrži manjkavosti koje bi imale takav karaker, što sve upućuje na zaključak da su žalbeni prigovori, istaknuti u tom pravcu, neosnovani.

IV. POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI

70. Standard koji Apelaciono vijeće treba primjeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost. Da bi Apelaciono vijeće, na temelju istaknutih žalbenih prigovora, utvrdilo da je neka činjenica pogrešno utvrđena, ispitati će da li odlučna činjenica na koju se ukazuje odgovara rezultatima izvedenih dokaza, ili bi pak bila drugačije utvrđena da su izvedeni neki drugi dokazi ili utvrđene druge činjenice na koje se žalbom ukazuje.

71. Prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja Apelaciono vijeće će utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka izvan razumne sumnje. Neće svaka činjenična greška biti razlog da Apelaciono vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu, a što se kvalificuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

72. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan Apelaciono vijeće će poći od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Apelaciono vijeće ima na umu, i to kao opće načelo, da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnem pretresu prvenstveno u diskrepcionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga Apelaciono vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

73. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud BiH naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama (u daljem tekstu: EKLJP). Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevica koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

B. ŽALBENI NAVODI

1. Žalba odbrane – osuđujući dio pobijane presude

74. Odbrana je u žalbi posvetila posebnu pažnju analizi dokaza osuđujućeg dijela presude. U odnosu na tačku 1. osuđujućeg dijela presude odbrana ističe da se optuženi Mićo Jurišić ne sudi za ubistvo dva lica, nego samo za činjenicu da su ista lica drugi dan pronađena mrtva. Stoga odbrana smatra da Tužilaštvo nije dokazalo činjenicu nezakonitosti lišenja slobode. Dalje se navodi da je saslušano više svjedoka, od kojih niko nije video ubistvo, nego samo činjenicu da su drugog dana nakon odvođenja Mehmeda Brkića i S.M. isti nađeni mrtvi. Odbrana također naglašava da su svjedoci uglavnom opisivali optuženog sa bradom, kokardom na glavi, a što se ne može prihvatiti tačnim, jer iz mnogih drugih dokaza proizlazi da tokom inkriminisanog perioda optuženi nije nosio bradu, niti kokardu, niti šešir, niti rukavice bez prstiju, odnosno, u inkriminisano vrijeme je bio samo u uniformi rezervnog policajca, dežurajući na punktovima. U pogledu ponašanja i oblačenja i izgleda optuženog odbrana upućuje da je nužno obratiti pažnju na iskaze

svjedoka odbrane.

75. Kada je u pitanju tačka 2. osuđujućeg dijela presude, odbrana smatra da ako bi bilo tačno da se optuženi Mićo Jurišić nalazio na licu mjesta i ako je učestvovao u ovom događaju, onda ovaj događaj treba posmatrati sa šireg aspekta događanja u mjestu Prijedor i okolnim selima od kraja maja 1992. godine. S tim u vezi, za ovu radnju izvršenja u situaciji čak da je na licu mjesta bio prisutan i optuženi, prema mišljenju odbrane, nije moguće dokazati umišljaj, odnosno namjeru da se neko liši života ili da se rani. Također, za odbranu nema logike da bi optuženi pucao iz pištolja, jer u takvim dejstvima svi vojnici imaju automatsko oružje. Ovo posebno iz razloga što Tužilaštvo nije dokazalo mehanizam nastanka povrede, odnosno, da li je povreda nastala od pištolja ili puške.

76. U pogledu tačke 3. osuđujućeg dijela izreke presude, u žalbi se navodi da je evidentno da su srpska vojska i policija vršili potragu za odbjeglim muslimanskim i hrvatskim vojnicima koji su se krili po šumi Kurevo, te odbrana vidi logičnim da se za izvršavanje takvih zadataka mogu koristiti elementi zastrašivanja. Odbrana također smatra da su iskazi svjedoka u tom dijelu tendenciozni i usmjereni isključivo na dokazivanje krivične odgovornosti optuženog. Stoga je odbrana mišljenja da nije dokazan umišljaj, niti namjera, na strani optuženog za nečovječno postupanje prema porodici Velibašić, a sve ovo pod uslovom da je optuženi učestvovao u tom događaju.

77. Što se tiče tačke 4. osuđujućeg dijela izreke presude, žalbom se ukazuje da civil Faik Hodžić nije niti ranjen, niti je ubijen, niti ima bilo koji dokaz da je taj civil u toj situaciji trpio fizičke i duševne bolove, a da je optuženi obavljao posao zakonito kao rezervni policajac vidi se iz činjenice da je tom civilu naređeno da se radi ispitivanja mora javiti u policijsku stanicu u mjesto Tukovi kod Prijedora. Odbrana tvrdi da se mora imati u vidu da se radilo o ratnim operacijama, odnosno, borbenim dejstvima, te imajući u vidu da je vršena potraga za odbjeglim muslimanskim i hrvatskim vojnicima, to je očigledno da u takvim ratnim operacijama može da dođe do ranjavanja i ubistava, te zbog suštine tih okolnosti, odnosno, borbenih operacija ne može postojati odgovornost vojnika sa jedne ili druge strane koji pucaju jedni prema drugima.

78. Kada je u pitanju tačka 5. osuđujućeg dijela izreke presude, u žalbi se navodi da ako bi bilo tačno da je optuženi bio učesnik potrage za vozilom Hrvata Slavka Ećimovića, onda apsolutno ne može biti njegove odgovornosti za događaje koji su se tada dešavali, a pogotovo što svjedok Ismet Karupović apsolutno isključuje boravak optuženog na licu

mjesta u događaju koji je prethodio ubistvu Ermina Behlića i Muharema Osmanovića. S tim u vezi, odbrana naglašava da je posebno nejasno da Tužilaštvo tvrdi, a da prvostepeno vijeće prihvata da su Mićo Jurišić, Drago Tintor i još neka lica umišljajno lišili života dva lica, jer za ta ubistva, ako su se desila, nema niti jednog očevica, odnosno, nema dokaza da bi Mićo Jurišić učestvovao u tim ubistvima. Prema stavu odbrane, radi se o neargumentovanom i paušalnom zaključku Suda u vezi ovih ubistava, te tvrdi da prvostepeno vijeće i u ovom slučaju nije poštovalo princip „van svake razumne sumnje“.

2. Žalba Tužilaštva – oslobođajući dio pobijane presude

79. Tužilaštvo smatra da je Sud nepotpuno utvrdio činjenično stanje u odnosu na ubistvo Aziza Behlića, odnosno da nije pravilno primijenio odredbu člana 281. ZKP BiH, tj. da nije ocijenio svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu toga izveo zaključak o dokazanosti ubistva civila Aziza Behlića.

C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA

80. Apelaciono vijeće je razmatrajući sve žalbene prigovore koji ukazuju da je činjenično stanje iz pobijane presude pogrešno i nepotpuno utvrđeno i detaljnem analizom sadržaja pobijane presude, te nakon izvršenog uvida u spis predmeta, došlo do zaključka da se radi o neutemeljenim tvrdnjama. Ovo Vijeće nalazi da je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno i da pobijana presuda sadrži valjane i prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama na osnovu kojih je donesena kako osuđujuća, tako i oslobođajuća presuda.

81. Također, primjenom principa slobodne ocjene dokaza, prvostepeno vijeće je pravilno i potpuno utvrdilo sve odlučne činjenice, te je pobijana presuda pravilno koncentrisana na ispitivanje i ocjenu dokaza na kojima se zasniva odluka Suda, tako da ni na taj način nije došlo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

82. S obzirom da se u žalbenom postupku uvažavaju činjenični zaključci prvostepenog vijeća, Apelaciono vijeće neće ocjenjivati stajališta koja su strane zauzele na glavnom pretresu, nego će samo razmatrati argumente kojima se ukazuje na neopravdanost činjeničnih zaključaka prvostepenog vijeća.

83. Žalbene prigovore koji se odnose na ocjenu dokaza, Apelaciono vijeće je dalo prilikom ocjene postojanja bitnih povreda procesnog zakona, te stoga neće ponavljati iste na ovom mjestu. Zaključak je ovog Vijeća da je prvostepeno vijeće dalo dostatnu argumentaciju, na osnovu koje se vidi kojim se razlozima rukovodilo prilikom donošenja odluke i koji su dokazi bili osnov za činjenična utvrđenja.

84. Apelaciono vijeće će pristupiti ocjeni žalbenih navoda odbrane u odnosu na svaku radnju izvršenja optuženog za koju je i oglašen krivim, ali će prije svega razmotriti prigovor koji se odnosi na identitet optuženog Miće Jurišića u inkriminisano vrijeme.

85. U tom pogledu, prvostepeno vijeće je kroz detaljnu interpretaciju iskaza svjedoka navodilo odakle svjedoci poznaju optuženog Miću Jurišića, kao i njegov fizički izgled u vrijeme izvršenja krivičnog djela, te ovo Vijeće u cijelosti prihvata kao pravilne navode iz pobijane presude, s obzirom na to da nema potrebe da se u ovoj odluci iskazi svjedoka interpretiraju na takav način. Nesporno je da je većina svjedoka saglasno potvrdila da optuženog poznaju kao vozača autobusa iz prijeratnog perioda, što je i za ovo Vijeće ključni faktor prepoznavanja.² Stoga se ukazuju neosnovanim prigovori odbrane da lice koje opisuju svjedoci optužbe nije optuženi Mićo Jurišić.

86. Nadalje, Apelaciono vijeće nalazi da odbrana nije snagom svojih argumenata dovela u pitanje postojanje progona, odnosno prvostepeno vijeće je pravilno utvrdilo i valjano obrazložilo da je optuženi Mićo Jurišić, u ubijanju civila bošnjačke, hrvatske i romske nacionalnosti i u nečovječnom postupanju, prema licima nesrpske nacionalnosti, postupao sa diskriminatornom namjerom, jer su žrtve bile odabrane isključivo po osnovu nacionalne, vjerske i etničke pripadnosti. Dakle, van svake razumne sumnje je utvrđeno da je optuženi, radnjama opisanim u osuđujućem dijelu izreke presude, počinio progon drugim nečovječnim djelima i ubistvima nesrpskog civilnog stanovništva općine Prijedor.

87. Također, odbrana nije žalbenim navodima dovela u sumnju ni status oštećenih, odnosno prvostepeno vijeće je na temelju izvedenih dokaza sa sigurnošću utvrdilo civilni status žrtava koje je optuženi Mićo Jurišić lišio života, kao i lica koja su pretrpjela fizičko i psihičko zlostavljanje od strane optuženog.

² Npr. svjedoci: Sebina Brkić, Jasmina Brkić – Poepel, S-6, Milan Basrak, Mile Dražić, Dževad Džananović, S-1, Fadil Velibašić, Faik Fodžić, Mirhad Behlić.

88. U pobijanoj presudi se kroz pojedinačne inkriminacije detaljno i uvjerljivo navodi diskriminatori odnos optuženog prema civilnom stanovništvu nesrpske nacionalnosti, koje utvrđenje kao pravilno prihvata i Apelaciono vijeće.

89. U tom smislu, **tačkom 1. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude**, prvostepeno vijeće je našlo krivično odgovornim optuženog Miću Jurišića za ubistvo civila Mehemed Brkića i S.M., koji su prethodno nezakonito lišeni slobode, od strane optuženog i drugih lica.

90. Naime, prvostepeno vijeće je vezano za ovaj događaj, ocijenilo iskaze svjedoka optužbe³, čijim je iskazima u potpunosti poklonilo vjeru, iz razloga što su isti logični, dosljedni i međusobno se podudaraju u bitnim činjenicama, kao i svjedočke odbrane koji nisu uspješno osporili navode svjedoka optužbe, nego naprotiv potvrđuju iskaze svjedoka optužbe u određenim dijelovima. S tim u vezi, u pobijanoj presudi se pravilno navodi da svjedoci očevici odvođenja Mehemed Brkića i S.M., jasno i nedvosmisleno opisuju da je optuženi učestvovao u odvođenju, identifikuju ga kao osobu koju od ranije znaju kao vozača autobusa. Njihovi iskazi su u tom dijelu podudarni, nadopunjaju se saglasno po pitanju odlučnih činjenica, zbog čega ih je prvostepeno vijeće ocijenilo pouzdanim i vjerodostojnim. Također se pravilno navodi u pobijanoj presudi da su svi svjedoci ispričali samo ono što im je poznato, odnosno što su imali priliku vidjeti. U tom pogledu, prvostepeno vijeće je imalo u vidu da nisu svi svjedoci imali priliku vidjeti iste detalje, zbog prilika koje su vladale kritičnog dana. Naime, svjedoci su saglasno opisali „čišćenje sela Čarakovo“, kada vojska ulazi u selo, pretresa kuće i pojedine civile, odvodi dvojicu civila, kada nesporno vlada strah i panika i ostalih prisutnih lica, da svjedoci u strahu za vlastitu sigurnost nisu smjeli dalje pratiti šta se dešava sa Mehemedom Brkićem i S.M., kao što je i logično da majka S.M., u strahu za svoje dijete nastoji da vidi šta će se sa njim desiti i kuda ga vojnici odvode.

91. Odbrana je u žalbi problematizirala pitanje kredibiliteta i verodostojnosti iskaza svjedoka S-6. Međutim, Apelaciono vijeće nalazi da prvostepeno vijeće pravilno i potpuno cijeni iskaz ovog svjedoka, te vrši poređenje iskaza ovog svjedoka iz istrage i sa glavnog pretresa, pri tome uočavajući nepodudarnosti na koje i žalba ukazuje i u konačnici obrazlaže zašto je poklonilo vjeru ovom svjedokom, uprkos utvrđenim razlikama u iskazima.

³ Svjedoci: Ibrahim Brkić, Sebina Brkić, Firdesa Brkić, Jasmina Brkić Poepel, Muhamed Brkić i S-6.

92. S tim u vezi, pobijana presuda sadrži pravilno i potpuno obrazloženje, pa se u tom pogledu navodi da svjedokinja u istrazi nije navela da je vidjela kako optuženi puca u njenog sina i Mehmeda Brkića, ali je po ocjeni prvostepenog vijeća dala razložno i logično objašnjenje zašto ranije nije smjela govoriti o onome što je vidjela. Naime, svjedokinja je i u zapisniku iz istrage iskazala strah zbog svjedočenja i zatražila mjere zaštite, na osnovu čega je prvostepeno vijeće zaključilo da je zaista iskrena kada govori da je imala strah od optuženog budući da su komšije i da se jako dobro poznaju. S tim u vezi u pobijanoj presudi se navodi pravilna argumentacija da svjedokinja nakon što je dobila mjere zaštite, te kada je predmet došao u fazu glavnog pretresa, svjedoči bez straha, iskreno i uvjerljivo, a što znači da su dodijeljene mjere zaštite postigle svoju svrhu.

93. Apelaciono vijeće prihvata utvrđenje prvostepenog vijeća da se na osnovu samog svjedočenja S-6, kao i drugih saslušanih svjedoka na ovu okolnost, nije moglo zaključiti da svjedokinja ima motiv ili razlog da optuženog lažno tereti, s tim da je svjedokinji nesumnjivo bio poznat identitet optuženog, s obzirom da ga dobro poznaje, jer su bili ne samo komšije, nego čak i kumovi. Stoga je pravilan zaključak prvostepenog vijeća da se ovoj svjedokinji može pokloniti vjera i pored navedenih nepodudarnosti u iskazima u istrazi i na glavnom pretresu, jer je dala uvjerljive razloge u tom pogledu.

94. Za ovo Vijeće je od posebnog značaja činjenica da je iskaz svjedoka S-6 potkrijepljen iskazima drugih svjedoka, koji također optuženog identifikuju kao osobu koju od ranije znaju kao vozača autobusa, što još jednom upućuje na zaključak da je svjedokinja govorila istinu na glavnom pretresu, bez namjere da optuženog neosnovano tereti. Iako je svjedok S-6 jedini očevidec lišavanja života oštećenih, drugi posredni dokazi također, svako u granicama svoje percepcije, daju bitne informacije na osnovu kojih je prvostepeno vijeće moglo zatvoriti krug relevantnih činjenica i izvesti jedini pravilan i logičan zaključak da je optuženi Mićo Jurišić svojim radnjama, kako je to opisano u izmijenjenoj optužnici, na odlučujući način doprinio izvršenju krivičnog djela koje mu se stavlja na teret.

95. Shodno tome, neosnovanim se ukazuje prigovor odbrane da se u konkretnom slučaju eventualno radi samo o nezakonitom lišavanju slobode, a ne o krivičnom djelu progona počinjenog ubistvom, što je Tužilaštvo uspješno dokazalo, a prvostepeno vijeće utvrdilo van razumne sumnje.

96. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi pravilnim i argumentovanim

zaključak prvostepenog vijeća da je optuženi kao rezervni policajac, u okviru širokog i sistematičnog napada protiv civilnog stanovništva, znajući za takav napad i kao dio tog napada poduzeo aktivno učešće u počinjenju krivičnog djela ubistva oštećenih, tako što ih je sa drugim naoružanim licima, izveo iz njihovih kuća i odveo u nepoznatom pravcu, da bi naredni dan njihova tijela bila pronađena iza kuće Ibrahima Šarića u naselju Čarakovo. Dakle, prvostepeno vijeće je na osnovu svih izvedenih dokaza, kako subjektivnih, tako i materijalnih, cijeneći ih pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, van svake razumne sumnje utvrdilo da je optuženi Mićo Jurišić ostvario sva bitna obilježja bića krivičnog djela progon ubistvom civila Mehmeda Brkića i S.M., sa direktnim umišljajem, te da je isto počinio u saizvršilaštvu sa drugim srpskim vojnicima.

97. **Tačkom 2. osuđujućeg dijela izreke pobijane presude**, optuženi Mićo Jurišić je oglašen krivim da je pokušao ubiti Hasana Osmanovića, a odbrana optuženog je u žalbi osporavala ovakvo utvrđenje prvostepenog vijeća.

98. U tom pogledu, prvostepeno vijeće je pravilno analiziralo i ocijenilo sve dokaze izvedene na ovu činjeničnu okolnost i došlo do logičnog zaključka da je optuženi Mićo Jurišić, postupajući sa direktnim umišljajem i sa diskriminatornom namjerom, počinio progon, tako što je pucajući sa više hitaca iz pištolja prema grupi civila, Muslimana i Roma iz Hambarina, koji su bježali, u namjeri da ih liši života, uspio pogoditi civila Hasana Osmanovića u petu desne noge.

99. Naime, detaljno se u pobijanoj presudi interpretiraju i analiziraju iskazi svjedoka, koji u svojim iskazima saglasno opisuju da je na njih kritične prilike pucao optuženi Mićo Jurišić, da su oni nakon što je prema njima otvorena vatra počeli bježati, te da je prilikom bježanja ranjen Hasan Osmanović. Također saglasno opisuju da je optuženi kada ih je primjetio da se kriju u šumi, skrivajući se približio se njima i otvorio vatru, svjestan da uslijed toga neko od njih može biti pogođen i biti lišen života.

100. I kada je u pitanju ova tačka presude, Apelaciono vijeće nalazi da svjedoci optužbe nisu imali dvojbe da je na njih pucao optuženi Mićo Jurišić, jer ga poznaju kao vozača autobusa¹, kao i po tome da je imao pištolj Magnum⁵. Žalbeni prigovor odbrane da nije

¹ Svjedoci: Dževad Džananović, S-1, Hasan Osmanović.

⁵ Svjedok S-1.

logično da se prilikom ratnih dejstava puca iz pištolja, neosnovan je, jer svjedoci saglasno izjavljuju da je na njih pucano iz pištolja, što i jeste specifično, pa je samim tim bilo upečatljivo za zapamtiti, a kako je već navedeno pojedinci su znali da optuženi Mićo Jurišić, posjeduje pištolj Magnum, te ga većina poznaje kao vozača autobusa i vidjeli su ga na licu mjesta. Samo svjedoci Hajrudin Osmanović i Vahid Brdar nisu identifikovali optuženog, jer svjedok Osmanović ne zna ko je pucao, a svjedok Brdar nije ni poznavao optuženog. Međutim i svjedok Brdar po pitanju ranjavanja Hasana Osmanovića i pomaganju da se izvadi metak iz njegove noge, u potpunosti saglasano svjedoči sa iskazima svjedoka koji su poznivali optuženog Jurišića i koji su izričiti u tvrdnji da je optuženi pucao prema njima.

101. Nadalje, pobijana presuda sadrži obrazloženje u pogledu svjedočenja svjedoka S-1, s obzirom da je prvostepeno vijeće našlo određene nepreciznosti između iskaza iz istrage i svjedočenja svjedoka S-1 na glavnom pretresu, na koje je odbrana ukazivala. Takve nepreciznosti, prema utvrđenju prvostepenog vijeća, ne ugrožavaju na odlučujući način kvalitet i pouzdanost iskaza u cijelini, niti umanjuju kvalitet svjedočenja u pogledu odlučnih činjenica, koji zaključak kao pravilan prihvata i ovo Vijeće. Pri tome je prvostepeno vijeće pravilno imalo u vidu protek velikog broja godina od kada se događaj desio do momenta kada o tome svjedoči na glavnom pretresu, te da je iz tog razloga razumljivo da se svjedok ne može sjetiti svih detalja, što prema utvrđenju prvostepenog vijeća ne dovodi u pitanje pouzdanost iskaza ovog svjedoka u cijelosti. I ovaj zaključak kao pravilan i potkrijepljen valjanim argumentima prihvata Apelaciono vijeće.

102. Stoga se pravilnim ukazuje utvrđenje prvostepenog vijeća da se u radnjama optuženog, odnosno u tome što je nasumice pucao u pravcu civila, što su oštećeni nesporno i bili, sa namjerom da ih liši života, odnosno u najmanjoj mjeri je pristao da uslijed njegovog postupka može nastupiti smrt ili ranjavanje lica prema kojim puca, ostvaruju bitna obilježja djela progona izvršenog ubistvom u pokušaju. Ovakvo utvrđenje prvostepenog vijeća je rezultat svestrane i objektivne ocjene dokaza, te žalbeni navodi odbrane snagom svojih argumenata nisu doveli u pitanje isto, pa su stoga odbijeni kao neosnovani.

103. Cijeneći žalbene prigovore i navode u pogledu **tačke 3. izreke osuđujućeg dijela prvostepene presude**, a koja se odnosi na nečovječno postupanje prema malodobnoj

M.V., Apelaciono vijeće iste nalazi neosnovanim, dok argumente iz obrazloženja pobijane presude nalazi dostatnim i relevantnim.

104. Nalazeći da se iskazi svjedoka⁶ koji su svjedočili na ovu okolnost i detaljno se navode u pobijanoj presudi međusobno upotpunjaju u svim bitnim činjenicama, da su objektivni i uvjerljivi, prvostepeno vijeće nije imalo razloga da ovim iskazima ne povjeruje, smatrajući da predstavljaju pouzdan osnov za utvrđenje krivičnopravnih radnji optuženog, onako kako je navedeno u izreci pobijane presude.

105. Nakon ocjene iskaza svjedoka, prvostepeno vijeće je van svake razumne sumnje utvrdilo da je optuženi nečovječno postupao prema malodobnoj M.V. Apelaciono vijeće nalazi pravilnim, i ničim dovedenim u pitanje, zaključak prvostepenog vijeća da iz dokaza optužbe proizilazi da je optuženi kritične prilike došao do kuće Velibašića, te uzeo nož kojim je vršio pritisak na vrat djeteta M.V. koje je tada imalo oko 5 godina. Kada se uzme u obzir starosna dob oštećene M.V., a nalazeći na nesumnjiv način dokazanim da je optuženi poduzeo radnje opisane u tački 3. osuđujućeg dijela izreke presude, prvostepeno vijeće je zaključilo da je uslijed radnji optuženog oštećena trpjela fizičku i psihičku bol, kao i strah, budući da je riječ o djetetu oko pet godina starosti, koje predstavlja posebno osjetljivu kategoriju stanovništva. Osim toga, pravilno se u pobijanoj presudi zaključuje da su i članovi porodice trpjeli strah i psihičku bol zbog radnji optuženog, i to strah za sudbinu djeteta M.V, kao i za život i zdravlje njih samih. Pri tome je pravilno zaključeno da optuženi dolazi naoružan, u pratnji drugih naoružanih lica i na nečovječan način postupa prema djetetu, koje kao takvo uživa zaštitu u smislu međunarodnog prava.

106. Kako se pravilno navodi u pobijanoj presudi, identitet optuženog je nesporno utvrđen i za ovu tačku izreke pobijane presude, jer ga je većina svjedoka prepoznala i identifikovala kao lice koje poznaju kao vozača autobusa, što je nesporno optuženi Mićo Jurišić radio u prijeratnom periodu, a tako ga opisuju i svjedoci koji su svjedočili na druge činjenične okolnosti. Prvostepeno vijeće je prilikom donošenja konačnog zaključka u pogledu krivice optuženog za ovu inkriminaciju, cijenilo i činjenicu da svjedok Šerif Velibašić ne identificira optuženog Miću Jurišića. U tom pogledu je cijenilo da je svjedok bio starosne dobi oko 10 godina i da optuženog nije poznavao, s obzirom da kada govori o događaju kada je sa braćom naišao na tri vojnika, te da je od majke kasnije saznao da je

⁶ Svjedoci: Edin Velibašić, Fadil Velibašić, Šerif Velibašić i S-1.

jedan od njih bio Mićo Jurišić koji je vozio autobus. Dakle, iskaz ovog svjedoka nije doveo u pitanje istinitost svjedočenja drugih svjedoka, koji su optuženog identificirali kao počinioca nečovječnog postupanja, kako to neosnovano tvrdi odbrana.

107. Žalbeni navodi odbrane da su u ratnim okolnostima takve radnje zastrašivanja legitimne, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim i neprihvatljivim, s obzirom da kada se sagleda cjelokupan kontekst dešavanja, odnosno vrijeme, mjesto i način na koji je krivično djelo izvršeno, oštećena malodobna M.V. i članovi njene porodice su se osjećali ugroženo i preplašeno, odnosno bili su u podređenom položaju u odnosu na optuženog Miću Jurišića, što je kod oštećene dovelo do fizičke i psihičke boli i osjećaja straha, a kod njениh najbližih koji su to sve posmatrali izazvalo je psihičku patnju i strah za život i zdravlje svih članova porodice.

108. Iz naprijed navedenih razloga, prvostepeno vijeće je zaključilo da su radnjama optuženog ostvareni elementi progona počinjenog nečovječnim postupanjem, koji zaključak prihvata i Apelaciono vijeće, jer je pravilan i zasnovan na kredibilnim i vjerodostojnim dokazima.

109. Shodno tome, Apelaciono vijeće ne nalazi osnovanim prigovore odbrane da su iskazi svjedoka bili tendenciozni, nego upravo suprotno, nalazi ih iskrenim i objektivnim, kao ni prijedlog da se optuženi oslobodi od optužbe za radnje navedene u tački 3. izreke osuđujućeg dijela pobijane presude.

110. Nadalje, suprotno tvrdnjama odbrane, prvostepeno vijeće je pravilno utvrdilo da iz izvedenih dokaza jasno proizilazi da je optuženi Mićo Jurišić krivično odgovoran i za **tačku 4. izreke osuđujućeg dijela prvostepene presude**, koja se odnosi na nečovječno postupanje prema civilu Faiku Hodžiću.

111. Kako se pravilno navodi u pobijanoj presudi, iskaz svjedoka Faika Hodžića, koji je ujedno i oštećeni, je kredibilan i vjerodostojan, jer je svjedok iskaz dao objektivno, detaljno opisujući radnje optuženog Miće Jurišića, kojeg je poznavao od prije rata kao vozača autobusa, i družio se s njegovim bratom. U prilog navedenom, u pobijanoj presudi se navodi da svjedok istinito opisuje događaj u kojem je maltretiran, i to bez namjere da ikoga lažno tereti, a što potvrđuju njegove riječi kada na pitanje Tužilaštva da li traži naknadu štete, svjedok odgovara da mu to ne treba, te da je sretan što je doživio dan kada može iznijeti dio onoga šta mu se desilo. Na ovu činjeničnu okolnost, svjedočila je i svjedokinja Indira Varmaz, koja je iznijela posredna saznanja o ovom događaju, a kojim

potvrđuje iskaz oštećenog u pogledu odlučnih činjenica.

112. Kada je u pitanju posljedica izvršenja nečovječnog postupanja prema oštećenom, odbrana je prigovorila da posljedice nisu ozbiljne, te da nema ni teškog kršenja Ženevskih konvencija. Međutim, Apelaciono vijeće nalazi da je iskaz oštećenog dovoljan osnov za dokazivanje posljedice krivičnog djela. Naime, nije potrebno da iskaz oštećenog bude potkrijepljen medicinskom dokumentacijom, jer se uslijed ratnih dešavanja život ne odvija na način na koji bi se inače odvijao u stanju mira, pa nije bilo ni realno za očekivati da će oštećeni otici kod doktora nakon inkriminisanog događaja, kako bi utvrdio težinu povreda. Ovo Vijeće smatra da je za utvrđivanje posljedica krivičnog djela potrebno ocijeniti osjećaj žrtve zajedno sa objektivnim okolnostima događaja, pa je u tom smislu potrebno staviti poseban akcenat na iskaz oštećenog kada je izjavio da su ga tukli dok se nisu zasitili, nakon čega mu je optuženi stavio nož pod grlo prijeteći mu da će ga preklati, a svjedokinja Indira Varmaz je izjavila da joj je brat kada ga je vidjela izgledao kao mrtvac. Dakle, nasuprot tvrdnjama odbrane, uslijed naprijed opisanog nečovječnog postupanja oštećeni Faik Hodžić je trpio tešku tjelesnu i duševnu bol i patnju.

113. Slijedom navedenog, pravilnim se ukazuje zaključak prvostepenog vijeća da je sa sigurnošću utvrđeno da je optuženi Mićo Jurišić, zajedno sa drugim licima, opisanim radnjama kod oštećenog proizveo tešku fizičku i duševnu bol, čime je dosegao standard kvalifikacije nečovječnog postupanja.

114. Kada je u pitanju **tačka 5. izreke osuđujućeg dijela prvostepene presude**, kojom je optuženi oglašen krimim za ubistvo Ermina Behlića i Muharema Osmanovića, te nečovječno postupanje prema Mirhadu Behliću, prvostepeno vijeće je dokazanost iste izvela iz iskaza svjedoka optužbe, a koje je pravilno ocijenilo kredibilnim i vjerodostojnim. Apelaciono vijeće također smatra da su iskazi navedenih svjedoka vjerodostojno opisali inkriminisane događaje, te da je prvostepeno vijeće na osnovu istih pravilno utvrdilo činjenično stanje.

115. Cijeneći izvedene dokaze, prvostepeno vijeće je i za ovu tačku osuđujućeg dijela presude nesporno utvrdilo identitet počinioca, odnosno da je optuženi Mićo Jurišić počinio predmetne inkriminacije. Ovakav zaključak prvenstveno temelji na iskazu svjedoka oštećenog Mirhada Behlića, koji je optuženog poznavao od ranije, kao vozača autobusa.

116. Prvostepeno vijeće smatra da tačnost kazivanja svjedoka Mirhada Behlića nije dovedena u pitanje ni prilikom unakrsnog ispitivanja, niti dokazima odbrane, s obzirom

da je na unakrsna ispitivanja svjedok dao jasne i argumentovane odgovore, pa je tako sasvim logično objasnio da je događaj posmatrao u obližnjoj šumi, gdje se nakon ranjavanja sklonio, objasnivši da daleko nije mogao otići jer je i sam bio ranjen, a okolo je bilo grmlje i gusta šuma. Iskaz ovog svjedoka potvrdili su svedoci Dževad Džananović i Vasva Hodžić, koji su se nalazili u blizini kada se događaj desio pa su kako navode mogli čuti galamu, psovke i rafalnu paljbu, kao i posredni dokazi, odnosno iskazi svjedoka⁷, te nalaz i mišljenje vještaka Dževada Durmiševića.

117. Naime, vješetak Dževad Durmišević je naveo da se u slučaju Muharema Osmanovića radi o oštećenju projektilom, te da je Muharem Osmanović podlegao od strijelne povrede zdjelice, a doktor Rakočević je utvrdio prirodu povrede na osnovu pronađene odjeće Muharema, odnosno šorca i majice, i vješatak se slaže s tim zaključkom, s tim da on nema povreda na pronađenim ostacima, ali ima na dobro očuvanoj odjeći. Kada je u pitanju Ermin Behlić, vješatak je u vezi sa nastankom povrede istakao da je imao prelom jednog rebra desno i da nema drugih oštećenja, pa je vjerovatno da je povreda rebra nastala od oštećenja, a u vezi s povredom vratnog pršljena također se radi o projektalu.

118. Kada se ocijeni sve naprijed navedeno u okviru žalbenih navoda odbrane, Apelaciono vijeće prihvata utvrđenje prvostepenog vijeća da treba u u cijelosti pokloniti vjeru iskazu svjedoka Mirhada Behlića, koji je bio prisutan kritične prilike zajedno sa ubijenim Erminom Behlićem i Muharemom Osmanovićem, kao i drugim svjedocima optužbe koji su izvedeni na ovu okolnost, te da svi kada se cijene kako pojedinačno, tako i u međusobnoj povezanosti jasno ukazuju na optuženog kao počinjoca predmetnih inkriminacija. Dakle, postoji očevidac inkriminisanog događaja, iako odbrana neosnovano u žalbi tvrdi suprotno.

119. Nasuprot navedenim svjedocima, opravdano prvostepeno vijeće ne poklanja vjeru pročitanom iskazu svjedoka Ismeta Karupovića, koji svojim iskazom nastoji da negira druga dva iskaza, svjedoka Mirhada Behlića i Ešefe Behlić, te naročito činjenicu da je svjedok Karupović kritične prilike bio u grupi sa srpskom vojskom i optuženim Mićom Jurišićem, odnosno da je bio pripadnik VRS, u kom smislu je motivisan da isključi ili barem umanji vlastitu krivičnu odgovornost, kao i odgovornost optuženog, a pored toga nije

⁷ Svjedoci: Namka Behlić, Ešefa Behlić.

mogao biti podvrgnut unakrsnom ispitivanju kako bi se otklonile sve sumnje u pogledu njegovog kredibiliteta i vjerodostojnosti. Iz tih razloga, Apelaciono vijeće uvažava stav prvostepenog vijeća kada daje prevagu svjedocima optužbe koji su logični i međusobno se podudaraju, te predstavljaju pouzdan osnov za utvrđenje krivičnopravnih radnji optuženog onako kako je navedeno u izreci pobijane presude, nasuprot svjedoku odbrane koji ima interes da negira vlastito prisustvo i učešće, kao i optuženog Miće Jurišića, u inkriminisanom događaju.

120. Stoga, ni za Apelaciono vijeće nema sumnje da se predmetni događaj desio na način kako je opisano u izreci pobijane presude, odnosno da je optuženi Mićo Jurišić kao saizvršilac učestvovao u progonu ubistvom i nečovječnim postupanjem.

121. Sve navedeno upućuje na zaključak da izjavljena žalba odbrane nije dovela u pitanje pravilna činjenična utvrđenja prvostepenog vijeća, te je stoga Apelaciono vijeće odbija kao neosnovanu.

122. Apelaciono vijeće, jednako kao i prvostepeno, ne nalazi spornim subjektivni odnos optuženog prema počinjenim inkriminacijama, i njegovu upućenost u sve elemente objektivnog činjenja istih. Naime, pravilno je u pobijanoj presudi utvrđeno da je optuženi individualno krivično odgovoran u odnosu na sve radnje za koje je oglašen krivim, jer je iste počinio neposredno i lično, sa direktnim umišljajem.

123. Apelaciono vijeće je također razmotrilo i žalbu Tužilaštva u pogledu eventualno pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na **tačku 3. oslobođajućeg dijela prvostepene presude**. Navedenom tačkom optuženom Mići Jurišiću Tužilaštvo je stavljalo na teret ubistvo Aziza Behlića.

124. Kako je već navedeno u dijelu presude koji se odnosi na bitne povrede odredaba krivičnog postupka, Apelaciono vijeće nalazi da pobijana presuda sadrži pravilnu i dostatnu analizu i ocjenu svih dokaza koji su bili od presudnog značaja za donošenje odluke, kako pojedinačno, tako i u međusobnoj logičnoj povezanosti. Stoga, ovo Vijeće ne prihvata kao osnovan prigovor da je u odnosu na ovu tačku oslobođajućeg dijela prvostepene presude izostalo adekvatno obrazloženje u pogledu odlučnih činjenica.

125. U tom pogledu, pravilno se u pobijanoj presudi navodi da je kao jedini očeviđac događaja na glavnom pretresu iskaz dao svjedok S-10, koji iskaz je prvostepeno vijeće dovelo u vezu sa drugim izvedenim dokazima, detaljno isti analiziralo, te utvrdilo da

postoje određene kontradiktornosti i nepodudarnosti zbog kojih nije moglo utvrditi van razumne sumnje da je optuženi Mićo Jurišić počinio ovu inkriminaciju.

126. Naime, prvostepeno vijeće nije moglo pokloniti vjeru ovom svjedoku jer su njegovi navodi u potpunosti kontradiktorni sa navodima svjedoka Ismeta Brkića i vještaka Dževada Durmiševića, iako Tužilaštvo u žalbi tvrdi suprotno. Pa tako, svjedok Ismet Brkić, za kojeg S-10 tvrdi da je jednako kao i on video kako optuženi puca u Aziza Behlića, ističe da nijedno ubistvo nije video, da je o svim ubistvima samo čuo od drugih, te da zna da je Aziz ubijen, ali se ne sjeća detalja šta i kako, uz napomenu da bi zapamtio da je video to ubistvo.

127. Također ni vještar Durmišević u pogledu Aziza Behlića i njegovih povreda, nije potvrdio navode Tužilaštva, pa je u tom smislu kazao da su mogla biti četiri projektila, imao je četiri povrede, te da, prema iskustvu, vjeruje da se radi o projektilu duge cijevi kao što je automatska puška, a malo je vjerovatno da se radi o kratkoj cijevi kao što je pištolj.

128. Iz naprijed navedenog proizilazi da je prvostepeno vijeće iskaz svjedoka S-10 dovelo u vezu sa iskazima svjedoka Ismeta Brkića i vještaka Dževada Durmiševića, te zaključilo da se na takvom iskazu ne može van svake razumne sumnje utvrditi da je optuženi kriv za radnje koje mu se ovom tačkom izmijenjene optužnice stavljuju na teret.

129. Nasuprot žalbenim navodima, prvostepeno vijeće je pravilno utvrdilo da ni iskaz svjedoka Mirhada Behlića ne omogućava rasvjetljavanje događaja u kojem je ubijen Aziz Behlić i uloge optuženog u istom, naročito kada se ima u vidu da ovaj svjedok akcentira Dragu Tintora kao osobu odgovornu za ubistvo njegovog oca, dok svjedok S-10 isključivo spominje samo optuženog Jurišića.

130. Dakle, bez obzira na broj svjedoka koji su svjedočili na ovu okolnost, prvostepeno vijeće nije moglo sa sigurnošću izvesti zaključak da je optuženi Mićo Jurišić lišio života Aziza Behlića, kako je to opisano u optužnici.

131. Potrebno je akcentirati da je prvostepeno vijeće uvijek kada je bilo i u najmanjoj sumnji u pogledu dokazanosti neke tačke optuženja, donijelo oslobađajuću presudu, te na taj način pokazalo objektivnost u postupanju i poštivanje principa *in dubio pro reo*.

132. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće zaključuje da je prvostepeno vijeće, s obzirom da je nakon ocjene svih izvedenih dokaza ostalo u sumnji u pogledu dokazanosti

ove inkriminacije, donijelo pravilnu odluku da optuženog Miću Jurišića oslobađa od optužbe. Tužilaštvo u žalbi nije ukazalo na neke činjenice i okolnosti, odnosno dokaze, koji bi uvjerili ovo Vijeće da je činjenično stanje pogrešno ili nepotpuno utvrđeno u pobijanoj presudi.

133. Kada se sagledaju svi razlozi za oslobađajući dio presude, a u okviru žalbenih navoda Tužilaštva, Apelaciono vijeće zaključuje da je prvostepeno vijeće u konkretnom slučaju pravilno ocijenilo sve dokaze, dakle u skladu sa odredbama ZKP BiH, primjenjujući prevashodno načelo pretpostavke nevinosti iz člana 3. ZKP BiH, koja otjelovljuje opći princip prava prema kojem Tužilaštvo snosi teret dokazivanja krivice optuženog. Kako Tužilaštvo na glavnem pretresu nije izvelo dokaze koji po svojoj kvaliteti ne ostavljaju sumnju u dokazanost optužbe, niti u izjavljenoj žalbi na uvjerljiv način ukazuje na propuste prvostepenog vijeća, to je Apelaciono vijeće odbilo žalbu Tužilaštva kao neosnovanu.

134. Stoga, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim sve žalbene prigovore koji su ukazivali na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje vezano za tačku 3. izreke oslobađajućeg dijela prvostepene presude.

V. POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

135. Podnositac žalbe koji tvrdi da je došlo do pogrešne primjene zakona mora, kako je već rečeno, navesti barem tu navodnu pogrešku, iznijeti argumente u prilog svojoj tvrdnji i obrazložiti na koji način je ta pogreška uticala da odluka bude nezakonita.

136. U slučaju kada povreda zakona proizlazi iz primjene pogrešne pravne norme u presudi, žalbeno vijeće može navesti tačnu pravnu normu i shodno tome preispitati relevantna činjenična utvrđenja pretresnog vijeća. Time žalbeno vijeće ne ispravlja samo pravnu grešku nego primjenjuje odgovarajuću pravnu normu na dokaze sadržane u spisu u nedostatku dodatnih dokaza, te mora utvrditi da li je samo uvjereni izvan svake razumne sumnje u činjenično utvrđenje koje odbrana osporava prije nego što potvrdi to činjenično utvrđenje po žalbi.

137. U slučaju kada žalbeno vijeće zaključi da je pretresno vijeće pogriješilo u

primjeni zakona, ali je uvjereni u tačnost činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće, žalbeno vijeće će preinačiti presudu u svjetlu pravilne primjene zakona, kako je to i propisano članom 314. i 308. ZKP BiH.

B. ŽALBENI NAVODI ODBRANE

138. Odbrana smatra da prvostepeno vijeće nije pravilno cijenilo postojanje općih elemenata krivičnog djela – Zločini protiv čovječnosti, te je zaključak o postojanju ovih elemenata, pa time i samog djela, donesen na temelju nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odnosno na temelju parcijalnog i vankontekstualnog navođenja činjenica koje su prvostepenom vijeću poslužile kao osnov utvrđenja postojanja širokog i sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva i svijesti optuženog o postojanju takvog napada.

139. Odbrana smatra da Tužilaštvo nije uspjelo da dokaže, odnosno da prvostepeno vijeće nije ponudilo jasnu, adekvatnu i dovoljnu argumentaciju iz koje bi proisticalo da je u inkriminisanom periodu zaista postojao širok ili sistematičan napad čija je primarna meta bilo civilno stanovništvo. Pored toga, čak i da je takav napad postojao, iz izvedenih dokaza se ne može izvesti zaključak o postojanju svijesti optuženog o takvom napadu, te stoga u konkretnom slučaju svakako izostaje neksus, pa samim tim ni namjere kao nužnog elementa krivičnog djela koje je optuženom stavljeno na teret. Također se navodi da se ne može govoriti o svijesti optuženog o postojanju širokog i sistematičnog napada, s obzirom da on niti prije izbijanja sukoba, niti po izbijanju sukoba nije vršio bilo kakvu političku ili vojnu funkciju koja bi mu omogućila bilo kakva saznanja o širem kontekstu događaja na području općine Prijedor u inkriminisanom periodu.

140. U žalbi se dalje navodi da cijeneći zapriječenu kaznu u minimumu i maksimumu za ova krivična djela, jasno je da je time direktno povrijeđen krivični zakon na štetu optuženog Jurišića.

141. U vezi sa generalnom primjenom materijalnog prava, odbrana skreće pažnju Sudu da je u vrijeme kada je optuženi navodno počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, na snazi bio Krivični zakon Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: KZ SFRJ) iz 1976. godine, te da shodno tome primjena KZ BiH iz 2003. godine predstavlja kršenje člana 7. (1) EKLJP.

142. Odbrana se u pogledu prihvatanja utvrđenih činjenica u žalbi posebno osvrnula na 5. stav naveden na str. 4. rješenja, te ističe da ako bi bilo tačno što se navodi, onda odbrana smatra da je u ovom dijelu teksta potrebno da se Sud opredijeli u smislu pojma „vlasti“, jer prema stavu odbrane vlast ne može biti građanin, nego to mogu biti institucije, odnosno organi vlasti bilo iz domena civilnih, vojnih ili policijskih vlasti. Kada je Sud svojim rješenjem od dana 29.11.2018. godine djelimično prihvatio prijedlog Tužilaštva za prihvatanje utvrđenih činjenica, tada se takva odluka mogla odnositi samo na opći političko-istorijski kontekst dešavanja koja su prethodila sukobima iz 1992. godine, te o političko-administrativnoj organizaciji na geografskom području koje tretira optužnica.

143. Po ocjeni odbrane, Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi znao za širi kontekst dešavanja u Prijedoru, a odsustvo takve spoznaje može ukazivati na neko drugo djelo, kao što je Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, naravno u situaciji ako bi bilo dokaza da je ovakvo djelo izvršio optuženi Mićo Jurišić.

C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA

144. Prilikom razmatranja koji će se zakon primjeniti na učinioca krivičnog djela polazi se od principa vremenskog važenja zakona propisanog članom 4. KZ BiH koji propisuje da će se na učinioca krivičnog djela primjeniti zakon koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela, te ukoliko se poslije učinjenja krivičnog djela, zakon jednom ili više puta izmijeni, primjenit će se zakon koji je blaži za učinioca. Nadalje, treba imati u vidu i princip zakonitosti iz člana 3. KZ BiH koji predviđa da se krivična djela i krivične sankcije propisuju samo zakonom.

145. Odstupanje od navedenih principa predviđeno je članom 4a) KZ BiH, kojim je propisano da članovi 3. i 4. KZ BiH ne sprečavaju suđenje i kažnjavanje bilo kojeg lica za bilo koje činjenjenje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno predstavljalo krivično djelo u skladu sa općim načelima međunarodnog prava. Ovakvom zakonskom regulativom preuzete su odredbe člana 7. stav 2. EKLJP i člana 15. stav 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, te je omogućeno izuzetno odstupanje od principa iz člana 4. KZ BiH.

146. S obzirom na navedeno, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće na pravilan način pravno kvalifikovalo radnje izvršenja optuženog kao Zločine protiv

čovječnosti, odnosno pravilno je primjenilo KZ BiH, te je za svoju odluku dalo valjanu i dostatnu argumentaciju.

147. Prvostepeno vijeće je pravilno ukazalo da je odstupanje od principa vremenskog važenja krivičnog zakona upravo slučaj u odnosu na krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH trebalo primjeniti član 4a) KZ BiH. Naime, radi se o krivičnom djelu koje, kao takvo, nije bilo propisano i sankcionisano krivičnim zakonom koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela (KZ SFRJ). Međutim kako se radi o inkriminaciji koja uključuje kršenje pravila međunarodnog prava, a u pitanju su djela kojima su ostvarena bitna obilježja bića krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. KZ BiH, to su ispunjeni uslovi iz člana 4a) KZ BiH.

148. Iz svega naprijed navedenog jasno proizilazi da su 1992. godine Zločini protiv čovječnosti predstavljali dio međunarodnog običajnog prava, te da njihova zakonska formalizacija u okviru domaćeg zakonodavstva kroz KZ BiH, te primjena KZ BiH ne predstavlja kršenje prava zagarantovanih EKLJP. Naime, inkriminacije optuženog u vremenu kada su izvršene, sadržavale su krivično djelo definirano s dovoljno dostupnosti i predvidivosti prema međunarodnom pravu. U tom smislu, primjena KZ BiH iz 2003. godine ne dovodi u pitanje garancije iz člana 7. EKLJP, jer je djelo za koje je optuženi oglašen krivim bilo propisano u međunarodnom pravu u vrijeme kada je počinjeno.

149. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće dalo adekvatne i konkretnе razloge za tvrdnju da su Zločini protiv čovječnosti u inkriminisano vrijeme predstavljali dio međunarodnog običajnog prava, što sve ukazuje na neosnovanost žalbenih prigovora branioca optuženog.

150. Potrebno je istaći da su navedena utvrđenja prvostepenog vijeća u skladu sa stavovima Ustavnog suda BiH, a koji su zauzeti u odlukama, broj: AP 519/07, 1785/06, 3620/07, 2789/08, 2143/11, 311/11, 2947/09, te su potvrđeni odlukama ESLJP⁸.

151. Nadalje, kada su u pitanju žalbeni prigovori koji se odnose na bitne elemente bića krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti i njihovu obrazloženost u pobijanoj presudi,

⁸ Npr. predmet Boban Šimšić protiv Bosne i Hercegovine, Aplikacija 51552/10, Odluka od 10.04.2012. godine, predmet Maktouf i Damjanović protiv Bosne i Hercegovine, Aplikacije 2312/08 i 34179/08, Odluka od 18.07.2013. godine.

Apelaciono vijeće takve prigovore nalazi neosnovanim, iz razloga što su detaljno analizirani i u dovoljnoj mjeri argumentovani.

152. S obzirom da je odbrana u žalbi stavila poseban fokus na postojanje širokog i sistematičnog napada kao općeg elementa krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti, to će i Apelaciono vijeće u ovoj presudi razmotriti takve prigovore i ocijeniti pravilnost i zakonitost odluke prvostepenog vijeća u tom pravcu.

153. Naime, da se u vrijeme relevantno za optužnicu na području općine Prijedor odvijao širok i sistematičan napad, prvostepeno vijeće je svoje utvrđenje temeljilo na iskazima svjedoka⁹ koji su saglasno potvrdili da je napad na području općine Prijedor, te sela Hambarine, Rizvanović i Čarakovo, trajao od početka maja mjeseca 1992. godine, pa sve do kraja septembra 1992. godine. Također, iz iskaza svjedoka proizlazi da je napad bio širok, jer po svom obimu uključuje veliki broj zabranjenih radnji poduzetih prema velikom broju nesrpskog stanovništva, koje je na području cijele općine Prijedor postalo žrtva protjerivanja, fizičkog i psihičkog zlostavljanja, ubistava, zarobljavanja i odvođenja u logore. Pored toga, na osnovu dokaza optužbe prvostepeno vijeće je utvrdilo da do tog napada nije došlo nasumice, jer su široko rasprostranjeni zločini višestruko ponavljeni po istom ili sličnom obrascu, što ukazuje na činjenicu da je napad sistematičan. Sve navedeno, prvostepeno vijeće je potkrijepilo i činjenicama koje su prihvачene kao utvrđene iz pravomoćnih presuda MKSJ.

154. Dakle, širok i sistematičan napad na općini Prijedor, uključivao je područja i sela u kojima su pretežno živjeli bosanski Muslimani i bosanski Hrvati i Romi – Hambarine, Rizvanoviće, Čarakovo i okolna sela i zaseoke na području općine Prijedor, što proizilazi iz prihvaćenih utvrđenih činjenica, te iskaza svjedoka optužbe.

155. Imajući u vidu opće stanje koje je vladalo u Prijedoru tokom inkriminisanog perioda, te uzevši u obzir činjenicu da „element sistematičnosti napada podrazumijeva organiziranost djela i malu vjerovatnoću da je do tih djela došlo nasumice“ prvostepeno vijeće je van razumne sumnje utvrdilo, da je napad bio sistematičan, jer je nesrpsko civilno stanovništvo općine Prijedor bilo podvrgnuto utvrđenom obrascu nasilničkog ponašanja,

⁹ O navedenim činjenicama na glavnem pretresu detaljno su svjedočili između ostalih svjedoci Brkić Ibrahim, Brkić Sebina, Brkić Firdesa, Brkić Poepel Jasmina, Brkić Muhamed, Muhić Mustafa Nujdžić Meho, Bašić Namka, Osmanović Hajdurdin, Velibašić Edin i Velibašić Fadil, Behlić Midhat, svjedoci sa mjerama zaštite S1, S6, S10 i brojni drugi.

koji se manifestovao kroz oduzimanje lične imovine, ograničenje kretanja i protivpravno odvođenje u logore Keraterm, Omarska i Trnopolje.

156. Provođenje ovakve javne kampanje terora i straha, usmjerenе isključivo protiv nesrpskog civilnog stanovništva općine Prijedor, prema navodima iz pobijane presude, samo dodatno ukazuje na postojanje višeg stepena organizovanosti, odnosno sistematičnosti u realizaciji samog napada, čime se očigledno nastojalo stvoriti neprijateljsko i nepodnošljivo okruženje, potpuno neuslovno za ostanak nesrpskog stanovništva u toj općini.

157. Slijedom navedenog, prvostepeno vijeće je sa sigurnošću utvrdilo da je u periodu relevantnom za optužnicu, tačnije u periodu od mjeseca maja do kraja mjeseca augusta 1992. godine, postojao širok i sistematičan napad na području općine Prijedor, koji je bio usmjeren isključivo protiv civilnog nesrpskog stanovništva. Također je na osnovu ponuđenih dokaza utvrdilo da je napad na Prijedor i mjesta naseljena uglavnom ili isključivo nesrpskim stanovništvom, bio je isključivo usmjeren protiv civilnog, nesrpskog stanovništva, s obzirom da niti jedna naoružana grupa nije bila stacionirana u tim mjestima.

158. Odbrana je posebno dovodila u pitanje dokazanost nexus-a, odnosno da su radnje optuženog bile dio širokog i sistematičnog napada i da je optuženi znao za taj napad, pa u tom smislu Apelaciono vijeće nalazi da se u pobijanoj presudi jasno navode dokazi na osnovu kojih je prvostepeno vijeće utvrdilo nexus, odnosno vidi se tok odlučivanja i u konačnici donošenje zaključka.

159. Dakle, odlučna činjenica jeste status optuženog Miće Jurišića u vrijeme izvršenja krivičnog djela, odnosno činjenica da je optuženi bio pripadnik rezervnog sastava PS Tukovi, koja je pripadala SJB Prijedor, što je zasigurno uticalo na sposobnost optuženog da počini krivično djelo, na što ukazuju i sam način počinjenja i cilj s kojim je djelo počinjeno. Dakle, navedeno svojstvo je optuženom omogućilo da u vrijeme i na mjestu kako je to navedeno u izreci presude počini krivično djelo progon izvršen ubistvima i drugim nečovječnim djelima slične prirode prema nesrpskom civilnom stanovništvu.

160. S tim u vezi, pravilno se u pobijanoj presudi navodi da iz iskaza brojnih svjedoka i Tužilaštva¹⁰, kao i odbrane optuženog¹¹, proizilazi da je optuženi u vremenu od kraja aprila do augusta 1992. godine viđan naoružan, uniformisan, i to na područjima Hambarine, Čarakovo, Tukovi, sam ili zajedno sa drugim policajcima ili vojnicima, a najčešće sa Dragomjom Tintorom (umro). Iz radnji koje poduzima optuženi, a za koje je oglašen krivim, jasno proizilazi svijest optuženog o napadu usmjerenom protiv nesrpskog stanovništva općine Prijedor, i da te radnje čine sastavni dio napada, koji zaključak prvostepenog vijeća, kao pravilan, prihvata i ovo Vijeće.

161. Dakle, kada se ima u vidu detaljna i sveobuhvatna analiza dokaza izvedenih na ovu okolnost u pobijanoj presudi, Apelaciono vijeće u cijelosti podržava utvrđenje prvostepenog vijeća da je optuženi u potpunosti bio svjestan svojih djela i njihovih posljedica, te da je pristao biti dio napada, koji se sistematski odvijao na području općine Prijedor, što sve ukazuje na neosnovanost žalbenih prigovora odbrane.

162. Iz naprijed navedenih razloga, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim žalbene prigovore odbrane u cijelosti, te potvrđuje pobijanu odluku i u dijelu primjene krivičnog zakona.

VI. ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI

A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI

163. Žalba na odluku o kazni može se ulagati po dva različita osnova, kako to predviđa član 300. ZKP BiH.

164. Žalba na odluku o kazni može se, prije svega, uložiti na osnovu toga da pretresno vijeće nije primjeno relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primjeno sve relevantne zakonske odredbe, već će Apelaciono vijeće preispitati odluku o kazni samo ako podnositelj žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne

¹⁰ Svjedoci: Ibrahim Brkić, Sebina Brkić, Firdesa Brkić, Jasmina Brkić Poepel, Muhamed Brkić, Mujadžić Meho i dr;

zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

165. S druge strane, podnositac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je pretresno vijeće neprimjereno iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je pretresno vijeće u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocijeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnositac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

166. Naime, podnositac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primjenovalo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjereni način.

167. Apelaciono vijeće uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je Apelaciono vijeće uvjereni da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

B. ŽALBENI NAVODI

1. Žalba Tužilaštva

168. Tužilaštvo smatra da je prvostepeno vijeće pogrešno cijenilo određene okolnosti kao olakšavajuće okolnosti, kao i da je precijenio olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, dok otežavajućim okolnostima nije dalo adekvatan značaj, te istovremeno određene okolnosti nije ni cijenilo kao otežavajuće.

¹¹ Svjedoci: Milan Barsak, Dražić Mile, Ostoja Vojvodić i Ivanka Jurišić;

169. Shodno tome, Tužilaštvo smatra da činjenica da je optuženi Jurišić u vrijeme izvršenja djela bio oženjen i porodičan čovjek u ovom slučaju predstavlja otežavajuću okolnost, a ne olakšavajuću, a sve to imajući u vidu da su većina žrtava u ovom predmetu bili žene i djeca, a koji i dan danas nose traume i posljedice djela koje je optuženi počinio. Tužilaštvo je mišljenja da i ranija neosuđivanost optuženog nema karakter olakšavajuće okolnosti, jer je logično i opće prihvaćeno u društvu da neko ne bude osuđivan i da ne bude krivično gonjen.

170. Što se tiče otežavajućih okolnosti, Tužilaštvo smatra da prvostepeno vijeće istima nije dalo adekvatan značaj. Iako prvostepeno vijeće navodi da je cijenilo okolnosti pod kojima je djelo počinjeno, Tužilaštvo smatra da prvostepeno vijeće nije imalo u vidu sve okolnosti izvršenja ovog krivičnog djela. Naime, optuženi je bio svjestan da može izvršiti predmetno krivično djelo bez posljedica za sebe, a što, prema mišljenju Tužilaštva, ukazuje na povećan stepen krivične odgovornosti optuženog. Kako se dalje navodi, Sud je zanemario i posljedice izvršenog djela, a koje posljedice, oštećeni i danas trpe, te da Sud nije imao u vidu jačinu povrede ili ugrožavanja zaštićenog dobra. Također je navedeno da prvostepeno vijeće nije u dovoljnoj mjeri cijenilo činjenicu da je optuženi radnje za koje je osuđen izvršio na štetu ranjivih civila među kojima su bili žene i djeca, svojih komšija i školskih kolega i kumova, dakle na štetu lica koja je od ranije poznavao i koji su zbog ranijih korektnih odnosa s optuženim u njega imali povjerenje. Tužilaštvo, pored toga, smatra da kao otežavajuću okolnost na strani optuženog prvostepeno vijeće propušta da cijeni i činjenicu da je optuženi bio pripadnik Rezervnog sastava policije i da je kao takav bio upoznat sa međunarodnim humanitarnim pravom, kao i obavezama koje kao pripadnik oružanih snaga ima, stoga je bio dužan da se stara za dosljednu primjenu međunarodnog humanitarnog prava, a što nije činio, već naprotiv, postupao je upravo suprotno, što predstavlja otežavajuću okolnost.

2. Žalba odbrane

171. U žalbi se navodi da ukoliko žalbeni sud ne prihvati žalbene razloge, odnosno, ako utvrdi da postoji krivična odgovornost optuženog, to moli vijeće koje odlučuje o žalbi da razmotri visinu izrečene kazne zatvora, jer smatra da je ista prestrogo odmjerena.

C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA

172. Nasuprot istaknutim žalbenim prigovorima Tužilaštva i odbrane, Apelaciono vijeće nalazi pravilnom i potpunom argumentaciju iz pobijane presude koja se odnosi na način utvrđivanja i visinu krivičnopravne sankcije optuženom Miću Jurišiću.

173. Razmatrajući odluku o krivičnopravnoj sankciji u okviru žalbenih navoda, ovo Vijeće je utvrdilo da je prvostepeno vijeće razmotrilo sve okolnosti konkretnog slučaja, kao i sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, uključujući i sve okolnosti na koje žalbe ukazuju, te imalo u vidu sve subjektivne i objektivne faktore koji se odnose na krivično djelo i njegovog počinioca, kako to i nalaže odredba člana 48. KZ BiH.

174. U tom pogledu je prvostepeno vijeće razmotrilo i u presudi obrazložilo stepen krivične odgovornosti optuženog, motiv za izvršenje krivičnog djela, jačinu ugrožavanja, odnosno, povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo počinjeno, te raniji život učinitelja, njegove osobne prilike i držanje nakon učinjenog djela, kao i druge okolnosti vezane za ličnost počinioca.

175. Shodno navedenom, prvostepeno vijeće je u odnosu na optuženog Miću Jurišića cijenilo da se radi o licu koje ranije nije osuđivano, te da se prema istom nije vodio i ne vodi bilo kakav drugi krivični postupak, kao i da je optuženi porodičan čovjek, otac dvoje djece, što sve nalazi kao olakšavajuće okolnosti.

176. Nasuprot tome, prvostepeno vijeće je također cijenilo da optuženi Mićo Jurišić nije organizator zločina, ali da optuženi ni u jednom trenutku nije izrazio svoje neslaganje sa onim što se dešava, nego da poduzima radnje u kojima učestvuje, odnosno doprinosi ostvarenju progona nesrpskog stanovništva općine Prijedor. Pored toga, prvostepeno vijeće je cijenilo da je uslijed radnji optuženog nastupila smrtna posljedica za tri lica, da je pokušao ubistvo više lica, te nečovječno postupanje prema većem broju lica od kojih je jedno petogodišnje dijete, prema kojem nije uzeo u obzir da je riječ o bespomoćnom djetetu, koje kao takvo uživa posebnu zaštitu u vrijeme sukoba, što je sve cijenjeno kao otežavajuća okolnost.

177. Dakle, prema ocjeni Apelacionog vijeća sve okolnosti koje utiču na visinu kazne su pravilno ocijenjene od strane prvostepenog vijeća, koje je ispravno iskoristilo svoje diskreciono pravo kod valoriziranja istih, zaključujući da okolnosti koje su uzete u

razmatranje u svojoj ukupnosti opravdavaju izrečenu kaznu zatvora u trajanju od 11 godina. Stoga, Apelaciono vijeće smatra da kazna nije prestrogo odmjerena, kako to tvrdi odbrana, te da je prвostepeno vijeće cijenilo sve okolnosti konkretnog slučaja.

178. Cijeneći sve naprijed navedeno, Apelaciono vijeće zaključuje da se sa izrečenom kaznom može postići svrha kažnjavanja, odnosno ciljevi opće i specijalne prevencije. Stoga, ni žalba Tužilaštva, koja ukazuje na neadekvatno i blago odmjeravanje kazne, nije osnovana.

179. Iz naprijed navedenih razloga, a u pogledu izrečene krivičnopravne sankcije, Apelaciono vijeće je odbilo žalbu Tužilaštva, kao i žalbu branioca optuženog Miće Jurišića, kao neosnovane.

180. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće je u cijelosti odbilo izjavljene žalbe kao neosnovane, te na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. ZKP BiH, donijelo odluku kao u izreci presude.

ZAPISNIČAR

Pravna savjetnica

Neira Tatlić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Mirko Božović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.